

Jaarverslag 2022

Voorwoord 00

Het jaar 2022 01

Content 02

Bestuursverslag 03

Jaarrekening 04

Voorwoord

Bij alles wat we deden in 2022 – dit jaarverslag presenteert een greep uit onze content – lieten we ons inspireren door Gods liefde voor iedereen en het verhaal en de ontmoetingen van Jezus.

De oorlog in Oekraïne heeft ons allemaal diep geraakt. Voor het tv-programma *Kerst onder vuur* maakte ik eind vorig jaar een indrukwekkende reis naar dit land. Ik was op bezoek bij een gezin, zij wonen dicht bij het front, dat zwaar getroffen is door de oorlog. Alles is weg. In huis is het ijskoud en het enige wat ik in de keuken zie liggen is een restje brood. We worden af en toe opgeschrikt door de explosies in de omgeving.

Ik zocht naar de juiste woorden, maar vond ze niet. Tot slot vroeg ik aan deze man: “Hoe overleef je dit?” Hij keek me aan en het antwoord dat volgde verbaasde me: “Door de Bijbel te lezen, daar vinden we rust. Vooral in de psalmen.” Op tafel lag een opengeslagen Bijbel. Een exemplaar dat overduidelijk intensief gebruikt wordt.

Op mijn vraag of hij zou willen voorlezen, begon hij uit zijn hoofd psalm 91 in zijn eigen taal te citeren: “Wie in de beschutting van Allerhoogste woont en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende, zegt tegen de HEER: ‘Mijn toevlucht, mijn vesting, mijn God, op u vertrouw ik.’”

Dat moment heeft me diep geraakt. Wat een rotsvast vertrouwen hebben deze mensen, te midden van zoveel pijn en lijden. Zo hoop ik ook dat we als EO mogen blijven vertrouwen op God. Dat Hij bij ons wil zijn, in welke situatie we ons ook bevinden. En dat Zijn Liefde er is voor iedereen. Dat geloven we, dat drijft ons en dat maakt ons onderscheidend binnen het publieke bestel.

Arjan Lock

directeur EO

Het jaar 2022

Na twee coronajaren gingen we in 2022 grotendeels terug naar normaal. Maar wat is eigenlijk normaal? Want 2022 was op veel vlakken onrustig en roerig. Er waren ingrijpende ontwikkelingen en gebeurtenissen in de wereld, onrust om ons heen, in de samenleving, in Hilversum en bij de NPO. Het jaar in vogelvlucht.

Terugkijkend is allereerst grote waardering op z'n plek voor onze collega's die zich, elke dag opnieuw, op kantoor en in het land met hart en ziel hebben ingezet voor de mooie missie van de EO. We willen, te midden van alles wat er speelt, verhalen (blijven) vertellen over Gods liefde voor iedereen. Luisteren naar mensen, zorgen dat zij zich gezien en gehoord voelen.

Om ons heen

Een oorlog aan de grens van ons continent, zorg over de energierekening en gestegen prijzen in de supermarkt. Deze ontwikkelingen hadden invloed op iedereen. Verschillen tussen mensen werden groter waardoor we elkaar in discussies steeds meer kwijtraakten. Hebben we nog echt oog voor elkaar? Hoe zijn we met deze ontwikkelingen omgegaan en hadden we als EO voldoende aandacht voor deze gebeurtenissen?

Oorlog

De wereld is op 24 februari 2022 opgeschrikt door de Russische invasie van Oekraïne. Inmiddels zijn we meer dan een jaar verder en het einde van deze verschrikkelijke oorlog lijkt nog niet in zicht. Duizenden onschuldige burgers werden slachtoffer van deze oorlog en het bracht een grote stroom aan vluchtelingen op gang naar o.a. het westen van Europa. Onze directeur Arjan Lock reisde af naar Oekraïne op zoek naar hoop in een ellendige situatie. EO Metterdaad kwam in actie, samen met de partners van het Christelijk Noodhulpcluster. De vluchtelingencrisis zorgde ook in Nederland voor veel onrust. Mensen stonden soms lijnrecht tegenover elkaar. Een van de dingen die we als EO hebben gedaan is het optekenen van ingrijpende verhalen van vluchtelingen, wat resulteerde in de online serie *Gezichten van Ter Apel*.

Boerenprotesten

Een ander heet hangijzer in onze samenleving is het stikstofbeleid. Dit beleid zorgde ook ver voor 2022 al voor protestacties van verschillende groepen Nederlandse boeren. Het afgelopen jaar is het debat verhard, wat resulteerde in veel blokkades op snelwegen, bij distributiecentra van supermarkten en ongewenste bezoekers bij ministers thuis. Het maakt op een pijnlijke manier duidelijk dat onze samenleving steeds verder polariseert. In hoeverre wordt er op dit soort moeilijke onderwerpen nog gezocht naar verbinding? Naar gesprek? De ander echt willen zien, daar geven we ook vorm aan in onze corporate campagnes. Als je gelooft in echte gesprekken.

Gestegen prijzen

De prijzen stegen in 2022 tot ongekende hoogtes. Het leven voor de gewone Nederlander werd elke dag duurder. Een van de tien genomineerde woorden voor de verkiezing van het Van Dale Woord van het jaar was dan ook 'prijzenpijn'. Hinder die de consument ondervindt van de gestegen prijzen, vooral als gevolg van inflatie.

Als EO zien we alles wat er om ons heen gebeurt en zijn we ons bewust van de rol die daar voor ons als publieke omroep ligt. Vanuit onze taak om te zorgen dat we er als publieke omroep voor heel Nederland zijn en dat we iedereen representeren, willen we een bijdrage leveren aan een samenleving waar we oog hebben voor elkaar. Een samenleving waar ruimte is voor kritische vragen en echte gesprekken. We willen ervoor zorgen dat de 'gewone Nederlander' zich gehoord en gezien voelt. Dat de kloof tussen regio en stad kleiner in plaats van groter wordt. We geloven dat dit alleen kan door mensen te leren kennen, zodat we aansluiten bij hun behoeftes.

Bij de EO

Voor de EO was 2022 een overgangsjaar. Als omroep zijn we volop in beweging. We weten dat het fundamenteel anders kan en moet, zodat we ook over een paar jaar als omroep nog net zo onderscheidend zijn. We maken als omroep de grootste verandering tot nu toe door. Dat schuurt en doet soms pijn. Veranderen is niet makkelijk. Maar met elkaar zijn we ambitieus en geloven dat we deze beweging willen maken om onze missie toekomstbestendig te laten zijn. Om die reden hebben we ook ons identiteitsbeleid geactualiseerd. Om te verwoorden wie we zijn en wat we van medewerkers verwachten hebben we het identiteitsbeleid opnieuw opgesteld, zodat het goed aansluit bij de huidige organisatie.

Thema's & doelgroepen

Onze missie staat als een huis. Die missie hebben we doorvertaald in domeinen en thema's. We claimen deze thema's, omdat ze passen bij onze identiteit als omroep en merkversterkend werken. Door veel gesprekken met elkaar te voeren over de verandering, zien we in dat het belangrijk is nog meer focus aan te brengen in onze content. We maken content voor een breed publiek die past binnen alle thema's, maar **gaan ons in 2023 nog specifiek focussen op content in vier geprioriteerde thema's.**

Veelkleurigheid van God	Hoopvolle samenleving	Echte relaties
Geloven & vragen	Oog voor anderen	Opgroeien & gezin
Zingen & bidden	Vieren & herdenken	Vallen & opstaan
Natuur & wetenschap	Hier & nu	Afscheid & rouw

Ons doel is dat 80 procent van al onze content wordt gemaakt vanuit onze geprioriteerde thema's voor specifieke doelgroepen. Over welke doelgroepen hebben we het dan? We richten ons op de volgende Whize-doelgroepen: Jong en Hoopvol, Gewoon Gemiddeld, Plannen en Rennen, Zorgeloos en Actief, Landelijke Vrijheid en Gezellige Emptynesters.

Ook binnen de gekozen doelgroepen kiezen we ervoor een focus aan te brengen. We gaan ons voornamelijk richten op de doelgroepen: Gewoon Gemiddeld, Gezellige Emptynesters en Landelijke Vrijheid. We willen er van de wieg tot graf zijn en daarom richten we ons ook op het deel van Jong en Hoopvol dat later tot een van deze doelgroepen gaat behoren en de kinderen en tieners van deze doelgroepen.

Om onze ambities te bereiken zijn we bezig onszelf anders te organiseren. Zo worden klassieke programmaredacties omgevormd tot thema-doelgroepteam. In de huidige fase van bouwen aan een nieuwe organisatiestructuur is niet alles zichtbaar. Achter de schermen gebeurt er veel. We investeren in kennis van de gekozen doelgroepen, leiden mensen op voor nieuwe rollen en taken. En we werken aan het interne draagvlak voor de transitie.

Tijdens deze 'verbouwing' gaat de dagelijkse gang van zaken gewoon door. Dat is een spanningsveld: het goede doen voor wat er nu nodig is en tegelijkertijd bouwen aan de toekomst. Dat vraagt veel van onze medewerkers en daar zijn we ons van bewust. We proberen daarop in te spelen door medewerkers actief mee te nemen in de verandering en inspraak te geven in belangrijke keuzes. Zodat zij zich gezien en gehoord voelen.

Oog voor medewerkers

In tijden van verandering is het belangrijk om oog te hebben en houden voor de cultuur van de organisatie. In het afgelopen jaar hebben we opnieuw ongeveer zeventig nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dat een mooie prestatie. Het onboardingstraject helpt nieuwe medewerkers om snel hun plek te vinden binnen de organisatie. We hebben oog voor onze medewerkers en werken met elkaar aan een prettige werkomgeving.

Een van de hoogtepunten was de Inspiratiedag op 5 april. Een dag waarop we voor het eerst sinds lange tijd elkaar weer live hebben ontmoet. We hebben genoten van tijd met elkaar, inspiratie en gesprek.

Waardevolle content

In het volgende hoofdstuk gaan we uitgebreid in op de content die we het afgelopen jaar hebben gemaakt. In dit hoofdstuk lichten we een aantal dingen uit.

2022 was het jaar dat we de zondagmorgen tot twee keer toe hebben vernieuwd. Reacties van de doelgroep maakten duidelijk dat we niet op het goede spoor zaten met *EO Life* op de zondagmorgen. Dan moet je ook de moed hebben om toch weer te veranderen. Daar kwam uiteindelijk het format *Bid, bedank, bewonder* uit voort. Dit is een voorbeeld van hoe we expliciet zijn over onze identiteit en inclusief zijn in onze werkwijze. Een onderwerp waar we als EO veel mee bezig zijn.

Dat niet alles gaat zoals op voorhand ingeschat of bedacht, daar is de online jeugdserie *Kofi's Tori* een goed voorbeeld van. *Kofi's Tori* vertelt het verhaal van Kofi, een 14-jarige tot slaaf gemaakte tiener. De serie was bedoeld voor Instagram en een wekelijkse aflevering op YouTube. De losse fragmenten op Instagram resulteerden in een stortvloed aan negatieve en zelfs haatdragende reacties. Iets wat we niet hadden voorzien.

In het schrijf- en maakproces zijn we zo zorgvuldig mogelijk te werk gegaan. Ondanks deze zorgvuldige voorbereiding en goede intenties is gebleken dat het online zetten van losse fragmenten zonder context heel verkeerd kan worden opgevat. Het heeft ons laten zien dat een onderwerp als het slavernijverleden extra sensitiviteit vraagt. Met de beste intenties kan je alsnog belangrijke nuances missen. Daar nemen we onze verantwoordelijkheid voor. Voor dit project hebben we er daarom voor gekozen om alleen het verhaal op YouTube te laten bestaan. Dat zijn volledige afleveringen en doet meer recht aan het verhaal dat we willen vertellen. We zijn en blijven een lerende organisatie, fouten maken hoort daarbij en daarom zoeken we actief het gesprek op met betrokkenen.

Verder houden we van mooie en eerlijke verhalen. In 2022 maakten we veel mooie programma's, programma's waarin verhalen van gewone burgers centraal staan. In het programma *Handen aan de couveuse* bijvoorbeeld, volgt Anne-Mar Zwart ouders van kinderen die veel te vroeg geboren zijn of kort na de geboorte ernstig ziek werden. Dit programma roept veel emoties op, want hoe blijf je overeind als je hele leven op zijn kop staat? Het programma werd enorm gewaardeerd en we zien dan ook uit naar het maken van een tweede seizoen.

Een bijzonder moment in het afgelopen jaar was toch wel het winnen van de Gouden Televizier-ring Jeugd voor *Hallo, ik heb kanker*. De speech van Anne-Mar maakte ontzettend veel indruk en werd met veel lof ontvangen.

Online groeit

De afgelopen jaren hebben we online veel geïnvesteerd. In 2022 plukten we daar voor het eerste de vruchten van. Een aantal mooie mijlpalen van het afgelopen jaar:

- In 2022 hebben we 5,6 miljoen gebruikers mogen ontvangen op EO.nl. Een plek waar we onze lineaire en online content steeds beter aan elkaar verbinden.
- Het Facebook-kanaal van *Ik mis je* heeft het grootste bereik van de hele publieke omroep. Waardoor verhalen van afscheid en rouw verteld worden aan miljoenen Nederlanders.
- Ons YouTube-kanaal begint te bloeien. Tien video's gingen door de grens van 100.000 kijkers. We uploaden wekelijks eigen content en fragmenten uit lineaire titels.

Zomaar drie mijlpalen die laten zien dat er een stevig fundament ligt. Al onze websites vallen nu onder dezelfde kapstok. Daardoor is het makkelijker om naar elkaar door te verwijzen, dit komt de beleving van de gebruiker ten goede. Verder hebben we in het afgelopen jaar intensief gewerkt aan kennisdeling binnen het bedrijf over online thema's. Wekelijks komen er allerlei verschillende medewerkers bij elkaar om elkaar te inspireren, ervaringen te delen en hands-on van elkaar te leren. Onze afdeling Data organiseert ook verschillende Data-dates. Een manier om kennis over onze doelgroepen te delen met de rest van de organisatie.

Publieksbetrokkenheid

In het afgelopen jaar hebben we betrokkenheid met onze doelgroepen een nog centralere plek gegeven binnen onze organisatie. Om deze betrokkenheid concreet te maken hebben we de piramide van betrokkenheid (ook wel bekend als Engagement Pyramid Forrester) geïntroduceerd. Deze piramide onderscheidt vijf lagen. De onderste laag is een groep die af en toe content consumeert. De bovenste laag zijn betrokken ambassadeurs. In 2022 hebben we daarom met elkaar geconcludeerd dat we goed zijn onder- en bovenin de piramide. We besteden echter onvoldoende aandacht aan de groep in het midden. Daar is winst te behalen. In 2022 hebben we 70 medewerkers die een belangrijke en centrale rol hebben binnen de piramide samengebracht in een tiental multidisciplinaire teams. Deze medewerkers vallen onder één strategisch eigenaar. Voorheen waren deze medewerkers meer vanuit expertise georganiseerd.

In Hilversum & bij de NPO

Ook in het Hilversumse was het regelmatig onrustig in het afgelopen jaar. Van BOOS tot Matthijs van Nieuwkerk, angstcultuur, toetreding van nieuwe omroepen en de invoering van het genrebeleid.

De aflevering van BOOS over *The Voice of Holland* deed in januari veel stof opwaaien. Bij de EO hebben we naar aanleiding van deze onthullingen verschillende (online) sessies georganiseerd om grensoverschrijdend gedrag beter bespreekbaar te maken. Wat leeft er onder onze medewerkers? Wat gaat er goed en wat niet? We hebben de sessie voor mannen en vrouwen apart georganiseerd om op die manier hopelijk de drempel te verlagen. Deze ontmoetingen werden enorm gewaardeerd door onze medewerkers. We konden concluderen dat we als EO een prettige en veilige werkcultuur hebben, maar ook bij ons zijn er blinde vlekken. Het is daarom goed om het gesprek over dit onderwerp blijvend onder de aandacht te brengen. De aantijgingen aan het adres van Matthijs van Nieuwkerk en *De Wereld Draait Door* half november benadrukken dat alleen maar. Hoe heeft er in deze NPO-talkshow achter de schermen jarenlang een angstcultuur kunnen heersen?

In januari 2022 traden er twee nieuwe omroepen toe tot het publieke bestel, te weten: Omroep Zwart en Ongehoord Nederland. In de zomer van 2021 behaalden beide aspirant-omroepen het vereiste aantal van 50.000 leden. Ze kregen daarom een uitzendlicentie voor de komende vijf jaar. Beide omroepen willen een ander geluid laten horen en zien dan nu te zien is op publieke zenders. Het is voor het eerst dat er twee aspirant-omroepen tegelijkertijd toetraden tot het publieke bestel. Dit brengt kansen en uitdagingen met zich mee. De toetreding van deze aspirant-omroepen onderstreept voor ons als EO dat het belangrijk is onze eigenheid te waarborgen. We geloven in ons onderscheidende verhaal binnen het publieke bestel. Dat willen we blijven uitdragen en verder verstevigen.

Ook op organisatieniveau is er bij de NPO veel in verandering. Het genrebeleid is ingevoerd. Er zijn in totaal tien verschillende genres binnen de NPO, te weten: Amusement, Documentaire, Fictie, Human Interest, Kennis & Educatie, Cultuur, Kinderen, Levensbeschouwing, Journalistiek en Sport. Dit betekent dat er steeds meer wordt ingezet op genres in plaats van netten en zenders. In het komende jaar moet blijken hoe en of dit gaat werken. Voor ons als EO is het belangrijk om goed te kijken hoe deze genres zich verhouden tot onze eigen thema's en doelgroepen.

Adviescollege buigt zich over toekomst bestel

Er is een adviescollege ingesteld door het kabinet, onder leiding van Pieter van Geel, die de opdracht heeft gekregen om de toekomst van de publieke omroep te onderzoeken. Het onderzoek zal niet alleen gaan over de legitimatiecriteria waaraan omroepen moeten voldoen, maar ook over de toekomst van het bestel. Het rapport wordt in de zomer van 2023 verwacht.

In samenwerkingen

We zoeken altijd actief naar nieuwe samenwerkingen. De programma's *Redders op zee*, een samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM), en *Vervolgd*, een samenwerking met Open Doers, zijn daar goede voorbeelden van. En ook de medewerking van het Erasmus MC bij het programma *Handen aan de couveuse*.

Met het Leger des Heils maakten we bijvoorbeeld *Soep, sores en soelaas* en een speciale zorgspecial. Deze samenwerking zorgt ook voor maatschappelijke inbedding van andere EO-titels zoals *Stralend Kerstfeest* waar het Leger des Heils aan bijdraagt.

Representatie

In 2022 maakten we ook programma's die samenhangen met onze taak om de joodse en protestantse stroming te representeren. Voor deze programma's zoeken we verbinding met kerken en organisaties uit de stromingen die het betreft. Hierdoor ontstaat bijzondere synergie.

In overleg met kerken kwam het afgelopen jaar sterk naar voren dat verbinding met nieuwe generaties en aandacht voor vluchtelingen aan de grenzen van Europa voor hen belangrijk is. De BEAM-kerkdienst en de serie *Viva l'Umanità* zijn een direct gevolg van deze gesprekken. Een ander programma in de programmering rondom representatie is *Bid, bedank, bewonder* op de zondagochtend. Dit programma biedt een podium aan gasten met verhalen die de kijker kennis laten maken met de diepste bronnen verbonden met de protestantse stroming.

Elkaars bronnen en drijfveren leren kennen speelt ook bij de joodse titels. Deze programmering is van maatschappelijk groot belang om de herinnering aan de verschrikkingen in de Tweede Wereldoorlog levend te houden. Het groeiende antisemitisme in de Nederlandse samenleving onderstreept de urgentie van deze titels. Zo vertelden in het herdenkingsprogramma *Heeft mams mij bij moeder gekocht?* vijf senioren hoe ze als kind de Jodenvervolgving hebben overleefd door onder te duiken.

Tot slot

En als we dan een laatste keer achteromkijken, overheerst een gevoel van dankbaarheid en trots. **Dankbaar voor alle mooie content die we als EO hebben gemaakt, voor de professionals waar we mee samen mochten werken en de onmisbare steun van onze leden en donateurs.** We hopen daar met elkaar een mooi vervolg aan te geven in 2023. Dat alles in afhankelijkheid van de zegen van God.

Content

We hebben een duidelijke missie. Wij geloven in Gods liefde voor iedereen en het volgen van Jezus en dat willen we zichtbaar maken voor een breed publiek. In dit hoofdstuk geven we je een overzicht van allerlei moois dat we in het afgelopen jaar hebben gemaakt voor radio, tv, online en podcasts. Ook in 2022 heeft de EO niet stilgezeten.

De wereld om ons heen verandert snel. Niet alleen het medialandschap, maar ook de politieke situatie verschuift. Dat betekent dat we als omroep scherpere keuzes willen maken, zodat we onderscheidend zijn en blijven voor de wereld van morgen.

In 2021 hebben we onze missie doorvertaald in drie domeinen. Per domein onderscheiden we thema's om richting te geven aan onze externe uitingen en een sterke samenhang te krijgen tussen alle content die we maken.

DOMEIN

Veelkleurigheid van God

Geloven & vragen
Zingen & bidden
Natuur & wetenschap

DOMEIN

Hoopvolle samenleving

Oog voor anderen
Vieren & herdenken
Hier & nu

DOMEIN

Echte relaties

Opgroeien & gezin
Vallen & opstaan
Afscheid & rouw

We claimen deze thema's, omdat ze passen bij onze identiteit en merkversterkend werken. We maken content voor een breed publiek die past binnen alle onze thema's. In 2023 gaan we als EO wel specifiek focussen op content in vier geprioriteerde thema's. Hieronder volgt een inkijkje in alle mooie content die we in het afgelopen jaar hebben gemaakt.

Domein | Veelkleurigheid van God

Binnen dit domein is ons geprioriteerde thema 'Geloven & vragen'. In dit thema verkennen we samen geloven. We zoeken de verdieping op en gaan het gesprek aan over geloven vandaag de dag. We vertellen verhalen uit de Bijbel over de waarde van het geloof en stellen vragen over God.

Thema – Geloven & vragen

Gelovige transpersonen delen hun verhaal

Er wordt de laatste tijd enorm veel over het onderwerp genderdiversiteit gesproken: in de politiek, het nieuws en in de samenleving worden allerlei meningen uitgewisseld en felle discussies gevoerd. Toch is de ervaring van veel transpersonen dat er veel meer over hen dan met hen gesproken wordt. In *Ken je mij?* lieten wij daarom acht gelovige transpersonen in verschillende levensfasen zélf aan het woord om hun eigen verhaal te delen.

Micha (31) is een van de mensen die wordt gevolgd in dit programma. In zijn aflevering zegt hij het volgende: “Je kan ons van alles noemen, maar dapper om jezelf te zijn is zeker nummer één.”

The Chosen

Aan het einde van 2022 brachten we het eerste seizoen van *The Chosen*, dé serie over het leven van Jezus, naar Nederland. Wekelijks te zien op NPO Start. De indrukwekkende serie is al in 156 landen te zien en door meer dan 110 miljoen mensen bekeken. De makers willen in totaal zeven seizoenen maken over het leven van de mens met de meeste volgers ooit: Jezus. De lancering van de serie in Nederland vond plaats in het Eye Filmmuseum in Amsterdam.

Arjan Lock: “*The Chosen* is het grootste wereldwijd gecrowdfunde mediaproject ooit, dus **het ligt voor de hand dat in Nederland de EO deze serie over het leven van Jezus omarmt**. De personages rond Jezus staan centraal en we zien hoe Jezus het leven van mensen verandert. Deze insteek geeft de kijker de ruimte de vraag te stellen wat de relevantie van Jezus voor het leven van alledag is.”

Kerst met Lazarus

In het EO-programma *Lazarus* ging Marleen Stelling met vier bekende Nederlanders op zoek naar hun band met het kerstverhaal. Met een levend schilderij van de gebeurtenis die centraal staat. Zo keek Marleen met zangeres Ntjam Rosie naar de aankondiging aan Maria van haar zwangerschap en spreekt ze met presentator Joris Linssen over de droom van Jozef. In de aflevering met de directeur van Stichting Vluchteling Tineke Ceelen gaat het over de reis van Jozef en Maria en met Jan Dulles over de geboorte van Jezus en Jans eigen pijn met de periode voor Kerst.

Adieu God?

In het nieuwe seizoen van *Adieu God?* ging Tijs van den Brink wederom in gesprek met bekende Nederlanders over God, geloof en geloofsgemeenschap. De gasten in dit programma zijn in hun persoonlijk leven met religie in aanraking gekomen, meestal in hun opvoeding. Vaak zegden ze de kerk of geloofsgemeenschap vaarwel. Maar namen ze daarmee ook afscheid van God?

In dit seizoen maakte met name het **gesprek met Antoine Bodar** ontzettend veel indruk. De nacht voordat hij als priester gewijd werd, had hij een godsontmoeting waar hij de eerste tien jaar van zijn priesterschap op heeft kunnen teren.

Tijs vraagt hem: “Wat zag u? Wat hoorde u? Wat voelde u?” Antoine is zichtbaar emotioneel als hij aan dat moment terugdenkt. In een poging het woorden te geven blijft hij steken bij: “Onze taal is zo arm... Het was een overweldigende ervaring.” Voor het gesprek kreeg Tijs ontzettend veel waardering. Het leverde hem net niet de Sonja Barend Award op.

Thema – Zingen & bidden

Muzikaal spektakel in Amazing Grace

In het gospelprogramma *Amazing Grace* doken acht bekende Nederlandse artiesten voor het eerst in de wereld van de gospel. Gospel verbindt en geeft hoop. Charly Luske, Carolina Dijkhuizen, Lucas Hamming, Desray Manders, Lisa Loeb, Edwin Jonker, Elske DeWall en Dries Roelvink werden uitgedaagd in een voor hen nog onbekend muziekgenre. Onder leiding van teamcaptains Shirma Rouse en Berget Lewis, die hun roots in de gospel hebben, steeg menig kandidaat boven zichzelf uit op deze uitdagende en soms emotionele reis. Presentatie was in handen van Giovanca Ostiana.

Zangeres en deelnemer Desray over haar deelname aan dit programma: "Mijn deelname aan *Amazing Grace* kwam voor mij als een geschenk uit de hemel. Na een moeilijke periode van ziekte en herstel was ik tot mezelf gekomen en toe aan iets nieuws. Het gevoel dat ik kreeg bij het programma, zowel voor als achter de schermen was bijzonder. Ik dacht: ik mag hier helemaal mezelf zijn. Mijn deelname heeft me naast een mooie ervaring ook dichterbij het geloof gebracht. Nu durf ik hard op te zeggen dat ik weleens bid of praat met God."

EO-Jongerendag groot succes

15.000 jongeren genoten op 11 juni 2022 van muziek en inspirerende verhalen, optredens van christelijke artiesten zoals Grammy-winnaar Lecrae, Sterre Koning en Marc Floor. De 46^e editie van de EO-Jongerendag, georganiseerd door EO BEAM, liet zien dat **de behoefte van jongeren om samen je geloof te delen onverminderd hoog is.**

Het thema van dit jaar was 'Speak Life'. Een belangrijk en actueel thema, volgens EO-presentator Joram Kaat. "Elke dag spreken we duizenden woorden, online en offline. Wat nou als we die woorden bewuster gaan gebruiken? Juist in deze tijd waarin iedereen zijn oordeel binnen no time deelt op sociale media. In de Bijbel lees je dat Jezus woorden van leven spreekt. Onze woorden hebben kracht!"

Ook in 2023 is er dankzij de grote steun van kerken, bedrijven en particuliere giftgevers weer een EO-Jongerendag mogelijk. De EO heeft ruim 300.000 euro aan giften ontvangen in 2022. We vertrouwen erop dat de laatste 50.000 ook gehaald gaat worden.

Bid, bedank, bewonder

Bid, bedank, bewonder is een nieuw programma waarin EO-presentatoren Giovanca Ostiana, Marleen Stelling en Jurjen ten Brinke in gesprek gaan met inspirerende Nederlanders (o.a. Anita Witzier, Shirma Rouse, maar ook Pieter-Jaap Aalbergsberg en Reinier van den Berg) over kantelpunten in het leven waar gebed, dankbaarheid en bewondering centraal stonden.

Pieter-Jaap Aalbergsberg is Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en een van de gasten in het eerste seizoen van *Bid, bedank, bewonder*. In gesprek met Jurjen ten Brinke zegt Pieter-Jaap het volgende over gebed: "Bidden is niet in de plaats van iets doen. Het is eerst acteren. En daar wil ik het niet minder belangrijk mee maken. Andere mensen denken er misschien anders over. Maar zoals ik het zie: je moet gewoon dingen doen. Gebed is niet een uitstel van doen."

Nederland Zingt Dag

Wie EO zegt, heeft het ook al snel over de Nederland Zingt Dag. Vanwege corona was de laatste dag alweer drie jaar geleden. In de Jaarbeurs Utrecht genoten zo'n 6.500 mensen van de 19e Nederland Zingt Dag. Een muzikaal feest over Gods rust door alles heen. Presentator en voorganger Jurjen ten Brinke was één van de sprekers deze dag. Hij zei: "God heeft een plan met de wereld. En daar mogen jij en ik, al is het nóg zo gebroken allemaal, onderdeel van zijn. Dat geloof geeft rust. Door álles heen!"

Thema – Natuur & wetenschap

Long Covid, de schaduwpanDEMIE

Journalisten Anne-Sophie van den Toren en Rianne van der Linden zoeken in deze podcast uit wat Long Covid nu eigenlijk is. Hoe worden de symptomen veroorzaakt? Gaat er bij deze mensen iets mis in het lichaam? Of speelt ook de psyche hier een rol? En: hoe moeten we hier als maatschappij mee omgaan? Moet de kans op Long Covid een rol spelen in het toekomstige coronabeleid? Omdat een podcast met muziek voor sommige Long Covid-patiënten te veel prikkels bevat, hebben de makers ook een speciale prikkelarme versie van de podcast gemaakt, zonder achtergrondmuziek.

Eerste CO2-vrije reis Rail Away

Ons programma Rail Away bestaat al meer dan 25 jaar. Daar zijn we ontzettend trots op. Reizen met de trein wordt steeds populairder, niet in de laatste plaats omdat het beter is voor het milieu. We willen graag laten zien dat reizen voor het programma ook milieubewuster kan. In 2022 maakten we voor het eerst zoveel als mogelijk een CO2-vrije reis van Nederland naar Noorwegen. We gebruikten daarvoor een elektrische auto, elektrische ferry en natuurlijk de trein. De reis van Nederland naar Noorwegen is ruim 5.700 kilometer en was dus volledig elektrisch. We bespaarden meer dan 1.000 kilogram CO2. met deze reis.

Domein | Hoopvolle samenleving

Binnen dit domein zijn twee van de drie thema's geprioriteerd, namelijk: 'Oog voor anderen' en 'Hier & nu'.

In het thema 'Oog voor anderen' hebben we oog voor de huidige tijd. Een tijd waar mensen soms lijnrecht tegenover elkaar staan, zoeken we als omroep naar verbinding. Onze verhalen zetten aan tot begrip, om betrokken te zijn bij de ander en op te komen voor degenen die aan de rand van de samenleving staan. Een samenleving waarin we de ander écht zien.

Het andere door ons geprioriteerde thema binnen dit domein is 'Hier & nu'. Wat houdt mensen bezig? Wat is het gesprek van de dag? Wat speelt er? We bespreken die actuele maatschappelijke thema's vanuit onze eigen journalistieke perspectief.

Thema – Oog voor anderen

EO viert 50 jaar EO Metterdaad

EO Metterdaad is een tv-programma dat aandacht vraagt voor mensen wereldwijd die leven in onrecht, nood en armoede. Al vijftig jaar is de impact groot, door zowel de indrukwekkende en hoopvolle verhalen als door de fondswerving die aan deze verhalen zijn gekoppeld. Dankzij de vele giften van particulieren, scholen, bedrijven en kerken kan verschil worden gemaakt in levens van mensen.

In de afgelopen 50 jaar is er behoorlijk wat veranderd. Zowel in het tv-maken als in de hulpverlening zelf.

Nienke Bakker, hoofd van *EO Metterdaad*: “We laten niet meer alleen de nood zien, maar juist de hoop en veerkracht. De projecten van nu richten zich dan ook meer op de zelfredzaamheid van een land. Hoe help je mensen om zelf de cirkel van armoede te doorbreken?”

Samenwerking met de KNRM

In 2022 hadden we een bijzondere samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM). In de zesdelige serie *Redders op zee* gaven we een bijzonder inkijkje in levensreddend werk van vrijwilligers op reddingboten. De camera ging niet alleen mee als ze uitvaren en met gevaar voor eigen leven anderen helpen, maar ook als ze thuiskomen. Hoe verwerken de vrijwilligers een reddingoperatie die niet goed afloopt? En hoe gaan deze stoere mannen en vrouwen om met hun eigen angsten? In *Redders op zee* werd het leven van verschillende redders van reddingstations IJmuiden, Ouddorp, Ter Heijde en Marken gevolgd.

Bij *Redders op zee* is ook een speciale NPO Start-serie gemaakt: *Gered*. In *Gered* vertellen vier mensen het indrukwekkende verhaal van hun eigen redding door de KNRM. Ze gaan terug naar het moment waarop hun leven aan een zijden draadje hing. Ze vertellen hoe ze dit hebben beleefd en welke impact dit op hen heeft gehad.

Een van de online afleveringen van *Gered* heeft veel weergaves op YouTube. Met ruim 418.000 weergaves staat deze aflevering op nummer twee van de best bekeken YouTube-afleveringen van het EO YouTube-kanaal. Van de in 2022 geüploade video's is hij zelfs het best bekeken.

EODocs-serie Mondig Zuid

De vier jeugddocumentaires uit de EODocs-serie *Mondig Zuid* geven een inkijkje in het leven van de tieners Tamia, Selena en Darlin die opgroeien in Rotterdam-Zuid. Hier is het met woorden oppassen geblazen, want misverstanden liggen op de loer. Als je niet de juiste toon aanslaat, niet goed gebekt of te goed gebekt bent of niemand hebt om echt mee te praten, kan dat zomaar je leven vergallen. In 2022 werden er in totaal zestien EODocs uitgezonden. Dit betrof twaalf losse documentaires en één serie van vier afleveringen. Dat was *Mondig Zuid*.

Verloren Kinderen

De docuserie *Verloren Kinderen* toont de verhalen achter de meer dan 80.000 kinderen in Nederland die opgroeien in zogenoemde probleemgezinnen. De kinderen en ouders in deze vierdelige serie, gemaakt door documentairemaker Sahar Meradji, laten zien wat een opeenstapeling van allerlei sociale, psychische en financiële problemen met je doet.

Door de verhalen van deze probleemgezinnen te vertellen, willen we bijdragen aan een samenleving waarin er meer begrip is voor gezinnen met een complexe problematiek. Het gemiddeld aantal kijkers per aflevering van *Verloren Kinderen* is 351.000. Het aantal streamstarts per aflevering is 313.000. Dit betekent dat de lineaire kijkcijfers niet ver boven de streamstarts liggen. Het laat zien dat een docuserie met deze thematiek zich goed leent voor online kijken.

Op YouTube verscheen een aparte serie met gesprekken tussen Sahar Meradji en experts op het gebied van hulp voor probleemgezinnen. In *Verloren Hulpverleners* reageren psychologen, kinder- en jeugdpsychiaters of ervaringsdeskundigen op de indringende scènes uit *Verloren Kinderen*.

Thema – Hier & nu

De verloren stem

In *De verloren stem* ging EO-presentator Tijs van den Brink op zoek naar de verhalen van afgehaakte, teleurgestelde en twijfelende kiezers. Aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022 onderzocht hij de motieven van de thuisblijvers. Hij luisterde naar de teleurstelling van (mogelijke) afhakers en ging op zoek naar mensen die hun stem op een andere manier deden gelden. En zo nu en dan probeerde Tijs toch een klein duwtje richting de stembus te geven.

Deze Week

Binnen dit thema maken we o.a. de podcast *Deze Week*. In de opiniepodcast *Deze Week* nemen EO-presentator Joram Kaat, relatiecoach Cocky Drost, voorganger Jurjen ten Brinke en ondernemster Talitha Muusse het belangrijkste nieuws van de week door. Vier christelijke opiniemakers, ieder met een andere blik en achtergrond, gaan het gesprek aan met elkaar. Dat zorgt voor interessante discussies en vernieuwende inzichten. In 2022 maakten we 49 afleveringen van deze podcast.

De Ongelooflijke Podcast

De Ongelooflijke Podcast vierde in 2022 een jubileum: 100 afleveringen. Het gesprek met Typhoon is een van de momenten die presentator David Boogerd het meest is bijgebleven. In de podcast vertelt hij openhartig over hoe God hem verbaasd heeft en hoeveel liefde hij ervaart. In dit filmpje kijkt David met Typhoon terug op dit gesprek.

Op zondag 26 juni 2022, tijdens het NPO Podcast Event, luisterde een tjokvolle zaal naar het debat tussen atheïst Stine Jensen (bijzonder hoogleraar Publieksfilosofie) en christen Emanuel Rutten (filosoof en wiskundige). Onder leiding van presenter David Boogerd deelden de filosofen hun argumenten, aanwijzingen en overwegingen voor een tegen het bestaan van (een) God. Deze speciale uitzending werd live opgenomen.

Aandacht voor Ter Apel

Op dinsdag 30 augustus 2022 sloegen verschillende omroepen de handen ineen. De vluchtelingencrisis stond centraal op televisie, radio en online. Met deze geconcentreerde aandacht wilden ze een positieve bijdrage leveren aan de aanpak van de opvangcrisis en een podium bieden voor gesprek over mogelijke oplossingen en maatregelen.

Giovanca Ostiana en Margje Fikse presenteerden die dag de EO-uitzending van Op1 vanaf het COA-terrein bij het aanmeldcentrum in Ter Apel. Al wekenlang was dat terrein veel in het nieuws omdat asielzoekers buiten op het gras sliepen door plaatsgebrek in de opvang. De samenstelling van de gasten aan tafel die avond kon alleen maar gemaakt worden door ter plaatse te zijn, die mensen konden moeilijk naar Hilversum afreizen.

De uitzending kreeg ook te maken met kritiek. Tijdens de live-uitzending liepen er onverwacht mensen in beeld achter een hek. Hoofdredacteur Bertus Tichelaar: “We hebben ons best gedaan het zo goed mogelijk op te bouwen, maar tijdens een live-uitzending is dit een risico”, zegt hij. “Dat er 's avonds mensen bij het hek gaan staan, hadden we niet verwacht. Dat het zo in beeld zou komen, was niet de bedoeling.”

Thema – Vieren & herdenken

Online jeugdserie *Kofi's Tori*

In de online jeugdserie *Kofi's Tori* deelt Kofi, een 14-jarig tot slaaf gemaakte tiener, vloggend zijn verhaal. Kofi neemt de kijker mee in zijn leven op de plantages. Van het werk voor plantagebaas Masra Hendrik, de zoektocht naar zijn broertje Kwame, de vriendschap met Afua, maar ook zijn ultieme vluchtpoging. Lukt het Kofi zijn broertje terug te vinden?

De serie maakte veel los op social media. De eerste losse fragmenten van de serie riepen veel vragen en negatieve reacties op. We hebben vooraf niet de juiste en wenselijke context geschetst die nodig was bij het vertellen van dit verhaal. Dat was niet goed en daardoor hebben we niet de juiste toon neergezet. We hebben onze excuses aangeboden voor deze inschattingsfout. Het heeft ons doen besluiten om de serie niet meer in losse fragmenten op Instagram te delen. De hele serie van Kofi is te zien op Zapp.nl en het YouTube-kanaal van NPO Zapp. Die plek doet meer recht aan het verhaal dat we willen vertellen. De ophef heeft veel teweeggebracht, binnen en buiten de EO. We blijven op zoek naar manieren om hiervan te leren.

Domein | Echte relaties

Binnen dit domein is ons geprioriteerde thema 'Afscheid & rouw'. Afscheid nemen en rouw is onlosmakelijk verbonden met onze tijd op aarde. We praten over leven, liefde, dood, rouw en troost. Zo vieren we ook het leven en bieden hoop door verhalen te delen.

Thema – Opgroeien & gezin

Hoe gaat dat bij jullie thuis?

In *Hoe gaat dat bij jullie thuis?* kijken twee opvoeders met verschillende opvoedstijlen een dag mee in het reilen en zeilen bij elkaar thuis. Hoe worden dagelijks uitdagingen vanuit een verschillende opvoedstijl aangepakt en waarom? Via NPO Start is *Opgevoed staat netjes* te zien, een serie waarin ontwikkelingspsycholoog Steven Pont fragmenten uit *Hoe gaat dat bij jullie thuis?* bespreekt, toelicht en opvoedtips geeft.

Handen aan de couveuse

Overal geluid van piepjes en alarmbellen, af en toe een klein babygeluidje, ouders die hoopvol of angstig naast de couveuse zitten: in het programma *Handen aan de couveuse* volgde Anne-Mar Zwart ouders van kinderen die veel te vroeg geboren zijn of kort na geboorte ernstig ziek werden. Hoe blijf je overeind als je hele leven op zijn kop staat? Waar put je hoop uit? *Handen aan de couveuse* laat verhalen zien waarin angst, veerkracht, hoop en onvoorwaardelijke liefde door elkaar heen lopen. Online ontwikkelden we parallel aan deze lineaire titel twee online series. *Medische handen aan de couveuse* waarin we een dag lang een bevlogen zorgverlener volgen die werkt op de afdeling Neonatologie van het Erasmus MC in Rotterdam. Daarnaast zijn veel kijkers van de serie benieuwd hoe het nu met is met de kinderen en ouders die we hebben gevolgd in de serie. Dat is te zien in de serie *Handen aan de couveuse – Hoe is het nu met?*

Open gesprekken over relatieproblemen

Jaarlijks lopen heel wat huwelijken of geregistreerde partnerschappen stuk. In 2021 waren het er ruim 28.000. In een relatieonderzoek van EO Eva en de Christelijke Hogeschool Ede gaf 60% van de respondenten aan geen hulp te zullen zoeken wanneer er relatieproblemen zijn. Schaamte speelt hierin een rol. Om het echte gesprek hierover te voeren en relatieproblemen uit de taboesfeer te halen, maakten wij de podcast *Hart tegen hart*. In deze podcast ging EO-presentator Bert van Leeuwen in gesprek over liefde en relaties met stellen die door een diepe relatiecrisis zijn gegaan, maar er toch samen uit zijn gekomen.

Thema – Vallen & opstaan

Winnaar Televizier-Ster Jeugd

Hallo, ik heb kanker heeft de Televizier-Ster Jeugd gewonnen voor het beste kinderprogramma. De prijs werd uitgereikt tijdens het Gouden Televizier-Ring Gala in Koninklijk Theater Carré Amsterdam. EO-presentator Anne-Mar Zwart ontving de prijs uit handen van Noël van Kleef en Thorn de Vries. Er volgde een emotionele een staande ovatie van de zaal en een gedenkwaardige speech van Anne-Mar. Ze zei daarin o.a.: “Kanker is geen strijd die je kunt overwinnen of die je kunt verliezen. Dat zou betekenen dat als de kanker niet weggaat, dat je niet je best hebt gedaan. Jullie hebben keihard gevochten en daarom zijn jullie vanavond ongelooflijk de winnaars.”

Tekstuele Voorlichting

EO-presentator Martine ten Klooster maakte samen met zanger en cabaretier Matthijn Buwalda de podcast *Tekstuele Voorlichting*: “Het maken van deze podcasts blijft voor mij iets unieks. Het is een bijzonder cadeautje wanneer mensen bereid zijn iets van hun hart te laten zien in een gesprek en dat ze dat bij ons durven doen.”

Thema – Afscheid & rouw

Ik mis je

Onze community *Ik mis je* heeft in 2022 een ongekennde groei doorgemaakt. Al jaren praten presentatoren Marleen Stelling en Arjan Lock op begraafplaatsen door heel Nederland met nabestaanden over het verlies van een dierbare. De tv-uitzendingen zijn een vaste waarde binnen onze content. Maar ook online hebben de verhalen een groot bereik. Op *Ik mis je* vind je troost en herkenning bij verlies.

Groei online kanalen

Het Instagram-account is meer dan verdubbeld. Van ruim 3.300 volgers op 1 januari 2022 naar ruim 8.100 op 1 januari 2023. Ook op Facebook weten geïnteresseerden ons te vinden. Het Facebook-account van *Ik mis je* groeide met ruim 5.700 volgers naar ruim 48.000 volgers. Een groei van meer dan 13 procent. Het laat zien dat we onze doelgroepen weten aan te spreken met relevante content.

Dashboard NPO

De NPO gebruikt een dashboard waarmee zij kunnen zien hoe goed een tv-programma het doet. In dit dashboard is te zien dat EO-community *Ik mis je* het hoogste weekbereik behaalt als online community. Met 1,1 miljoen ligt het weekbereik op Facebook veruit het hoogst van heel 2022. Een prestatie waar we trots op zijn.

De EO in in cijfers

Radio

Aantal radio-uitzendingen gemaakt – **3.587**

Aantal uren radio in 2022 – **2.851 (inclusief herhalingen)**

Top 5 | EO-radioprogramma's 2022

1. Open Huis
 2. Martine in de middag
 3. Geld of je leven
 4. Dit is de dag
 5. Ongelooflijke radio
-

Tv

Aantal uitzendingen op tv – **3.919 (alle uitzendingen)**

Hoeveel uur aan tv – **1.311 (inclusief herhalingen)**

Het hoogst gewaardeerde EO-programma is *Ik mis je*. De aflevering van 26 november 2022 krijgt zelfs een waardering van 8,7.

Top 5 | EO – lineaire kijkcijfers 2022

1. Blauw Bloed – In voor- en tegenspoed, 20 jaar huwelijk Willem-Alexander en Máxima
1.135.000 kijkers
2. Waar doen ze het van? – vakantie **1.135.000 kijkers**
3. Blauw Bloed (hh) – Elizabeth: The Unseen Queen **1.060.000 kijkers**
4. Het Familiediner **1.047.000 kijkers**
5. Waar doen ze het van? – wie is wie **1.034.000 kijkers**

Top 10 | EO – streamstarts 2022

1. Verloren Kinderen – problemen | **372.700 streamstarts**
 2. Verloren Kinderen – oplossingen | **291.300 streamstarts**
 3. Handen aan de couveuse – doodziek maar zwanger | **288.300 streamstarts**
 4. Verloren Kinderen – vooruit | **271.100 stream starts**
 5. Verloren Kinderen – sprankjes hoop | **236.300 streamstarts**
 6. Handen aan de couveuse – als alles anders loopt | **230.300 streamstarts**
 7. Handen aan de couveuse – alles is onzeker | **207.800 streamstarts**
 8. Waar doen ze het van? – vakantieplannen | **205.100 streamstarts**
 9. Jojanneke en de jeugdzorgtapes – uithuisplaatsingen | **178.000 streamstarts**
 10. Hoe gaat het bij jullie thuis? – familie Bouterse versus Boerendans | **173.100 streamstarts**
-

Online

EO.nl – De EO-portal heeft een gemiddeld bereik van ruim 116.500 unieke bezoekers per week.

Podcasts

Het aantal plays voor EO-podcasts is met bijna 22% gegroeid t.o.v. 2022.

De 10 beste beluisterde podcasts van de EO

(aantal plays totaal in 2022 voor desbetreffende titel)

1. Eerst dit – **7.172.100 plays**
2. De Ongelooflijke Podcast – **1.194.100 plays**
3. Europa draait door – **799.500 plays**
4. Eerst dit avondgebed – **794.300 plays**
5. Dit is de Bijbel – **598.400 plays**
6. Dit is de dag – **296.800 plays**
7. Eerst dit voor kids – **206.100 plays**
8. Dit Dus – **158.100 plays**
9. Kerk en ik – **131.200 plays**
10. Geld of je leven – **125.600 plays**

Print

Visie

aantal edities: 43

gemiddeld gedrukte oplage: 63.913

Eva

aantal edities: 6

gemiddeld gedrukte oplage: 26.187

BEAM

aantal edities: 4

gemiddeld gedrukte oplage: 32.749

EO | Algemeen

circa 280.000 – Leden

1.250 – Vrijwilligers

378 – Medewerkers

Bestuursverslag

Afgelopen jaar was het eerste jaar dat we gewerkt hebben met het nieuwe MJB 2022-2025 als uitgangspunt.

De vier kernopgaven daarin zijn:

- de liefde van God binnen de publieke omroep zichtbaar maken;
- werken aan herkenbaarheid door ons te richten op specifieke domeinen & thema's;
- beter aansluiten bij specifieke doelgroepen en hen goed leren kennen; en
- een gezonde bedrijfsvoering om deze ambities waar te maken.

In 2022 gaven we invulling aan de meerjarenstrategie door onder andere als belangrijkste doelstelling te werken aan de EO op één voor alle medewerkers. Dat is geconcretiseerd door eraan te werken dat 80% van onze content is gemaakt vanuit de combinatie van een thema en de behoefte van een van de doelgroepen die we als EO willen bedienen. In het jaarplan zijn de vier kernopgaven uit het MJB (meerjarenbeleidsplan) uitgewerkt in 17 jaardoelen met succescriteria.

Gedurende het jaar hebben we hier met elkaar aan gewerkt, tussentijdse evaluaties gehouden en nog meer focus aangebracht door binnen de thema's te kiezen voor vier geprioriteerde thema's waar we in 2023 verder invulling aan gaan geven:

- Geloven & vragen
- Hier & nu
- Oog voor anderen
- Afscheid & rouw

Ook binnen de doelgroepen hebben we nog duidelijker gekozen. We hebben onze blik afgelopen jaar met name gericht op:

- Jong en Hoopvol
- Gewoon Gemiddeld
- Plannen en Rennen
- Zorgeloos en Actief
- Landelijke Vrijheid
- Gezellige Emptynesters

Andere belangrijke speerpunten waren:

- bouwen aan een stevige positie in de NPO-genres Levensbeschouwing, Opinie, Documentaires en Human Interest;
- ons samen met andere omroepen sterk maken voor een extern pluriform bestel;
- verdere stappen te zetten in het transformatieproces door het vormen van steeds meer thema-doelgroepteams;
- op zoek gaan naar nieuwe verdienmodellen om toekomstbestendig te zijn; en
- te investeren in een grotere kennis en betrokkenheid van onze leden door het instellen van een EO-ledenpanel.

Er is het afgelopen jaar verder gewerkt aan 'EO beweegt'. Dit is het transformatieproces om van de EO een wendbare organisatie te maken. Om de komende jaren relevant en betekenisvol te blijven, moeten we anders denken, werken en organiseren. Onder leiding van het transformatieteam zijn er steeds meer multidisciplinaire teams gevormd. Vanuit heldere kaders en doelen, waarbij regelmatig geëvalueerd en gereflecteerd wordt om zo te kunnen leren en ontwikkelen. Door middel van strategiedagen en evaluatiemomenten waarin teams feedback met elkaar uitwisselen ontstaat een nieuwe dynamiek en betrokkenheid. Het afgelopen jaar is wel duidelijk geworden hoe complex dit hele proces is en dat het ook weerstand oproept in de organisatie. Door het voeren van persoonlijke gesprekken wordt uitgevraagd waar de pijn zit. Het plan is om komend jaar, naast de plannen voor de structuur, vooral aan de cultuur van de organisatie aandacht te besteden.

We hebben gewerkt aan de onderlinge verbondenheid door verschillende activiteiten en bijeenkomsten waaronder een inspiratiedag en een kerstevent te organiseren voor alle medewerkers.

Governance

Raad van bestuur

De raad van bestuur (rvb) is verantwoordelijk voor het beleid van de EO. De rvb stuurt en coördineert alle processen die de resultaten en de kwaliteit van de werkzaamheden van de EO dienen. Het meerjarenbeleidsplan, het jaarplan en de begroting zijn onderdelen van de beleidscyclus. De rvb legt over het beleid verantwoording af aan de raad van toezicht, de ledenraad en andere stakeholders.

De rvb bestaat uit één persoon, Arjan Lock, en wordt ondersteund door twee bestuursadviseurs, de adjunct-directeur en een portfolioteam (PMT). De termijn van de bestuurder loopt in 2023 af. Hij moet worden herbenoemd voor of op 5 april 2023.

Ledenraad

Vergaderingen

In 2022 heeft de ledenraad drie keer vergaderd; in april, september en december.

De ledenraad stelde in de vergadering van april de jaarrekening 2021 vast en verleende decharge voor het gevoerde beleid door het bestuur en het gehouden toezicht door de raad van toezicht (rvt). De rvb informeerde de ledenraad tijdens de vergaderingen over belangrijke ontwikkelingen bij de EO, de NPO en over de politieke ontwikkelingen betreffende de toekomst van het publieke bestel. Ook verdiepte de ledenraad zich in de commerciële mogelijkheden voor de EO om toekomstbestendig te worden.

Daarnaast sprak de ledenraad over de samenstelling en werkwijze van de ledenraad. Er is een werkgroep vanuit de ledenraad die zich hier over gaat buigen en met voorstellen zal komen richting de rvb die, waar nodig, zullen leiden tot wijziging van de statuten. De ledenraad vervulde hiermee een belangrijke klankbordrol voor de rvb.

Werkbezoeken

Er hebben twee werkbezoeken plaatsgevonden. Een ervan is ingevuld door aandacht te geven aan de talkshow Op1. Met de ledenraadsleden is besproken hoe zo'n programma tot stand komt en vervolgens hebben zij ook zelf gewerkt aan een voorstel voor een aflevering. In het tweede werkbezoek is aandacht besteed aan het werk van de afdeling Innovatie. Er is inzicht gekregen in het tot stand komen van content en hoe een pitch kan leiden tot plaatsing.

Ledenraadsverkiezing

2022 was ook het jaar van de vierjaarlijkse ledenraadsverkiezing. Daarbij moet worden voorzien in een aantal bestaande of aanstaande vacatures: vacatures, ontstaan doordat leden voor het lidmaatschap van de ledenraad bedankt hebben én vacatures die ontstaan, doordat ledenraadsleden aftredend en niet herkiesbaar zijn. De categorie niet-herkiesbare leden valt in tweeën uiteen: er zijn leden die zich niet herkiesbaar stellen én er zijn leden die niet meer herkiesbaar zijn, omdat ze inmiddels drie termijnen (12 jaar) in de ledenraad hebben gezeten. Een en ander leidt ertoe dat in 2023 achtendertig nieuwe leden tot de ledenraad kunnen toetreden.

De commissie heeft met 32 kandidaten van de verschillende kerkelijke denominaties gesproken. Dat heeft erin geresulteerd dat er 28 kandidaten geschikt zijn bevonden. Omdat het aantal kandidaten per denominatie kleiner of gelijk was aan het aantal vacatures hoefden er geen verkiezingen georganiseerd te worden. Alle kandidaten zijn bij het vaststellen van de kandidatenlijst gekozen. Het is niet gelukt alle vacatures in te vullen; er blijven 10 plekken in de ledenraad onbezet.

Benoeming nieuwe voorzitter en nieuw lid rvt

Vanwege het aflopen van de zittingstermijn van de huidige voorzitter Willem Smouter en de nog openstaande vacature vanwege het tussentijdse vertrek van Jacobine van den Brink is er een commissie ingesteld die met hulp van het recruitmentbureau The Executive Network aan de slag is gegaan om deze vacatures in te vullen.

De commissie bestond uit Dorina Nauta (voorzitter en lid ledenraad), Ronald van der Meer en André Maliepaard (beiden lid ledenraad), Elvira Sweet en Evert-Jan Ouweneel (beiden lid rvt). De commissie heeft voor de vacature van voorzitter een geschikte kandidaat gevonden. Deze persoon is pas per 1 januari 2024 beschikbaar. Aan de ledenraad is het voorstel voorgelegd om de termijn van de huidige voorzitter met een jaar en een maand te verlengen. De ledenraad heeft daarmee ingestemd. In de vacature rvt-lid is mevrouw Ruth Peetoom voorgedragen en door de ledenraad benoemd.

Raad van toezicht

De raad van toezicht (rvt) bestond in 2022 uit de volgende leden:

- Willem Smouter (voorzitter)
- Elvira Sweet
- Evert Jan Ouweneel
- Pieter Oudenaarden
- Wilmie Riemer
- Sipke Spoelstra

Rooster van aftreden:

Naam	Datum benoeming	Datum (eventuele) herbenoeming	Uiterste datum Aftreden
Willem Smouter (voorzitter)	01-01-2015	01-01-2019	31-01-2024
Evert Jan Ouweneel	01-01-2016	01-01-2020	31-12-2023
Pieter Oudenaarden	01-04-2017	01-01-2021	31-12-2024
Elvira Sweet	01-01-2021	01-01-2025	31-12-2028
Wilmie Riemer	01-01-2022	01-01-2026	31-12-2029
Sipke Spoelstra	01-01-2022	01-01-2026	31-12-2029
Ruth Peetoom	01-01-2023	01-01-2027	31-12-2030

Vergaderingen

De raad van toezicht kwam in 2022 bijeen in vijf reguliere vergaderingen. Geen van de leden was frequent afwezig. Het bestuur was bij het grootste deel van de reguliere vergaderingen aanwezig, met uitzondering van een aantal agendapunten die buiten aanwezigheid van het bestuur besproken moesten worden. De financiële commissie en identiteitscommissie vergaderden elk drie keer. De remuneratiecommissie heeft het beoordelingsgesprek met de bestuurder gevoerd. Ter voorbereiding op dit gesprek heeft de bestuurder feedback opgehaald uit de organisatie om op basis hiervan een reflectieverslag te schrijven dat besproken is met de remuneratiecommissie.

Alle leden van de raad van toezicht hebben zoveel mogelijk de vergaderingen van de ledenraad bijgewoond.

Taak

De raad van toezicht (rvt) houdt toezicht op:

- de algemene gang van zaken in de vereniging; en
- het bestuur en het door het bestuur gevoerde beheer en beleid.

Daarnaast is de raad van toezicht verantwoordelijk voor de taken en bevoegdheden die bij de statuten zijn toegekend. De rvt voorziet het bestuur, gevraagd en ongevraagd, van advies. De rvt richt zich bij het vervullen van zijn taak uitsluitend op het belang van de vereniging en alle betrokkenen bij de vereniging. Ook houdt de raad van toezicht in de gaten of het doel van de vereniging wordt verwezenlijkt in overeenstemming met de grondslag. Om dit nog beter te kunnen doen heeft de rvt gewerkt aan een toezichthoudend kader om zo vanuit een duidelijke structuur toezicht te kunnen houden.

Onderwerpen

Een aantal onderwerpen wordt elk jaar in de rvt besproken. Zoals de financiële situatie (met inzichten vanuit de financiële commissie) en het transformatieproces *EO beweegt*, de voortgang van de jaardoelen en het transformatieproces waar de EO in zit. De rvt keurde in de vergadering van maart het jaarverslag en de jaarrekening 2021 goed. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn in aanwezigheid van de accountant besproken. Daarnaast is gesproken over het genrebeleid van de NPO en een mogelijke investering in het WoonVermogen van het Leger des Heils.

Ook het onderwerp cultuur en gedrag is afgelopen jaar uitgebreid besproken naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom The Voice. Willem Smouter heeft als voorzitter van de rvt, samen met Elvira Sweet hierover ook een gesprek gevoerd met het Commissariaat voor de Media. In de rvt-vergadering is besproken hoe de EO er zorg voor draagt dat de protocollen op orde zijn en dat er voortdurend gewerkt wordt aan een cultuur waarin feedback naar elkaar normaal is. Ook in de ledenraad is het onderwerp besproken.

In de vergadering in juni hebben we naast de gebruikelijke punten extra aandacht besteed aan het HR-beleid en het presentatorenbeleid.

De meerdaagse vond plaats in september. Als gastspreker was Ernst-Jan Pfauth, een van de oprichters van De Correspondent, uitgenodigd. Hij vertelde hij hoe vanuit zijn perspectief de toekomst van de EO voor zich ziet als het gaat om het inzetten van moderne media en het binden van de mediaconsument. Hij prijst de EO vanwege zijn heldere identiteit en onderscheidende vermogen.

De rvt heeft ook uitgebreid stilgestaan bij de toekomst van het publieke bestel en de rol van de EO daarbinnen. Er is nagedacht welke legitimatiecriteria er zouden kunnen gelden en welke scenario's denkbaar zijn, passend bij de missie van de EO.

Het onderwerp risicomanagement is een jaarlijks terugkerend onderwerp. De rvt wordt bijgepraat over de invulling daarvan in de praktijk. Er is een gesprek gevoerd over de risicobereidheid. Die blijft staan op gebalanceerd. De risico's worden eenmaal per jaar herijkt. De rvt stelt vast dat er op voldoende wijze invulling wordt gegeven aan het risicomanagement bij de EO.

Commissies

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie bestond in 2022 uit Pieter Oudenaarden en Wilmie Riemer. Zij hebben het functioneringsgesprek met het bestuur gevoerd. Ter voorbereiding daarop heeft de bestuurder een reflectieverslag geschreven op basis van feedback die is opgehaald bij drie collega's in de organisatie.

Identiteitscommissie

De identiteitscommissie bestond in 2022 uit Evert Jan Ouweneel en Elvira Sweet. De commissie heeft het jaarverslag 2021 en het jaarplan 2023 besproken. Ook sprak de identiteitscommissie over het vernieuwde identiteitsbeleid en is er uitgebreid stilgestaan bij het onderwerp 'veilige werkomgeving'. Afgesproken is dit jaarlijks te bespreken, in combinatie met het jaarverslag van de interne vertrouwenspersonen.

Financiële commissie

De financiële commissie bestond in 2022 uit Pieter Oudenaarden en Sipke Spoelstra. De commissie heeft het jaarverslag 2021 en het accountantsverslag 2021 besproken in bijzijn van de accountant en gedeeltelijk buiten aanwezigheid van het bestuur. Andere onderwerpen waren de verschillende forecasts, de begroting 2023, de investering in het WoonVermogen van het Leger des Heils en het risicomanagement bij de EO.

Informatievoorziening

De bestuurder heeft de plicht om de rvt alle benodigde informatie tijdig te verstrekken. Dit heeft de rvt nodig om zijn taak optimaal te kunnen vervullen. Hier heeft de bestuurder ook in 2022 ruim voldoende invulling aan gegeven. Zowel schriftelijk als in de mondelinge toelichting tijdens vergaderingen. Hiernaast heeft de rvt via eigen kanalen informatie verzameld. Informatie die rvt-leden hebben gevonden in de media werd onderling gedeeld. Er is ook een vergadering van de ondernemingsraad van de EO bijgewoond. Verder leverde het bijwonen van ledenraadsvergaderingen en werkbezoeken een schat aan informatie op.

Relatiebeheer

De raad van toezicht (rvt) weet dat het onderhouden van (interne en externe) relaties met relevante stakeholders van groot belang is. Daarom zocht de rvt ook in 2022 contact met medewerkers van de EO (o.a. via het bijwonen van de vergadering van de OR), achterbanorganisaties, het Commissariaat voor de Media en de NPO. De voorzitter van de rvt onderhield de relatie met voorzitters van andere omroepen.

Zelfevaluatie en ontwikkeling rvt

De raad van toezicht (rvt) werkte ook in 2022 aan de ontwikkeling van de rvt-leden afzonderlijk en aan de rvt als team. De EO financierde en faciliteerde dit proces waar nodig.

De zelfevaluatie was opgesplitst in twee delen. Als eerste is aandacht besteed aan de samenwerking en samenstelling van de rvt door het bespreken van de persoonlijke communicatieprofielen en het teamprofiel. Geïnterviewd is waar de talenten en ontwikkelpunten van de individuele leden liggen en wat dat betekent voor het team. Bij de zoektocht naar nieuwe leden kan hiermee in de toekomst rekening worden gehouden om zo een divers team samen te stellen.

Het tweede deel van de zelfevaluatie vond plaats buiten de aanwezigheid van het bestuur en dit jaar ook zonder externe deskundige. De rvt besprak ook het functioneren van het bestuur. De raad van toezicht hecht veel waarde aan openheid. Zo worden zorgen eerlijk benoemd en werken leden van de rvt nauw samen aan het leveren van een constructieve bijdrage voor de EO.

De rvt heeft dit jaar ook geïnvesteerd in een externe scholingsdag, bij het Zijlstra Center. Doel van de themadag was om met elkaar te reflecteren op:

- de specifieke rollen van de rvt: hoe dit verder uit te bouwen/rolvastheid/de juiste rol pakken als rvt;
- hoe de rvt zich verhoudt tot de transformerende, innoverende EO;
- risicomanagement, hoe dit goed oppakken als rvt en hoe ook de kansen te zien; en
- de continuïteit van het rvt-orgaan (naar aanleiding van het gesprek over hoe de rvt zich verhoudt tot de lang zittende bestuurder).

Er was specifiek aandacht voor een aantal vragen, zoals:

- Wat is de verantwoordelijkheid van de rvt m.b.t. de aansturing van de organisatie?
- Beperkt die zich tot de werkgeversrelatie met de rvb of gaat die verder?
- Hoe ziet de managementlaag onder de rvb eruit? Moet een rvt daar ook contact mee hebben?
- Hoe wordt er gewerkt aan leiderschap binnen de EO ook met het oog op opvolging?

Bedrijfsvoering

ICT

De afdeling ICT heeft er primair voor gezorgd dat de medewerkers van de EO goed functionerende hard- en software ter beschikking hebben gekregen. Extra zorg is besteed aan de veiligheid van deze systemen vanwege de toenemende kans op ongewenste toegang door derden. Hiervoor wordt continu de infrastructuur geüpdatet in overeenstemming met de adviezen van de leveranciers en landelijke richtlijnen voor cybersecurity. De EO trekt hier overigens nauw op met de NPO en de andere leden van de Publieke Omroep. Omdat er veel vanuit huis gewerkt wordt, heeft voorlichting voor de medewerkers ook meer aandacht gekregen. Onze medewerkers hebben alle systemen volledig in gebruik gehad zonder noemenswaardige incidenten. In 2023 is het veilig kunnen werken vanuit de EO en externe locaties opnieuw de norm. De voorlichting en het gebruik van tweestapsverificatie zorgen onder meer voor de beveiliging van data en privacy. Verder continueert de ICT-afdeling het beleid om de systemen extra te beveiligen via gecertificeerde clouddiensten waarbij harmonisatie en standaardisatie bepalende factoren zijn.

Facilitair

Huisvesting

Afgelopen jaar hebben we in samenwerking met de afdeling Merk & Communicatie nieuwe grote en drie kleinere vergaderruimten opgeleverd. De grote vergaderruimten hebben betere AV-apparatuur waardoor vergaderen via Microsoft Teams met externen sterk verbeterd is. De vergaderruimten worden intensief gebruikt door zowel EO-collega's als externe partijen. Er waren in 2022 twee huurders actief: IJM en de NPO, waarbij de door de NPO gebruikte oppervlakte is uitgebreid. De EO is zowel voor NPO-radio als voor NPO-eindregie de uitwijklocatie. In 2023 zullen de verbouwingswerkzaamheden beginnen. Het onderhoud aan het gebouw is uitgevoerd conform de planning waarbij extra aandacht is gegeven aan duurzame oplossingen, zoals ledverlichting en efficiënter gebruik van de warmtepompinstallatie van de EO.

Uitbestede diensten

De coronapandemie had ook in 2022 impact voor onze partners voor de catering- en schoonmaakdienstverlening. Waar mogelijk hebben zij reorganisaties doorgevoerd. Onze cateraar had door de van overheidswege getroffen maatregelen in het eerste deel van 2022 te maken met wisselende bezoek- en omzetcijfers in het restaurant. Voor onze schoonmaakpartner leidde dit tot een aangepaste invulling van uren. De samenwerking met ons objectbeveiligingsbedrijf en landelijke meldkamer is ongewijzigd.

Duurzaamheid

Voor onze energievoorziening werd gedurende het hele jaar gebruik gemaakt van groene stroom (NL Wind) en gas (wat gecompenseerd is met de aanplant van bos). De 302 zonnepanelen op het dak van het EO-gebouw zorgden in 2022 voor een stabiele opbrengst van 15% van ons totale elektriciteitsverbruik. Door de vernieuwing van alle kantoorverlichting naar LED is het toekomstig elektraverbruik sterk gereduceerd. Tegelijkertijd zorgt de ingebruikname van de hybride lucht- warmtepompinstallatie (waarmee grote delen van het gebouw in de zomer ook van koeling worden voorzien) voor een toename van het elektriciteitsverbruik. In 2022 heeft de warmtepompinstallatie voor een substantiële daling van ons gasverbruik en daarmee van onze CO₂-uitstoot gezorgd, namelijk 61 ton CO₂. Voor 2023 verwachten we een reductie van 80 ton CO₂ (ten opzichte van het gemiddeld historisch verbruik van 100.000 m³ gas). Door middel van het project 'Trees for All' compenseert de EO de CO₂-bedrijfsuitstoot.

Personeelsbeleid

Corona

Begin 2022 was in ons personeelsbeleid nog veel aandacht voor corona. Eind december 2021 sloten de scholen vervroegd de deuren en tot 23 maart 2022 gold het thuiswerkadvies. Dit zorgde voor extra aandacht voor arbeidsomstandigheden en welzijn van onze medewerkers. Dat vroeg om maatwerk en gesprek met onze collega's. Elke situatie was anders, een samenspel van werkzaamheden en context thuis. Om deze reden bieden we onze collega's ook de mogelijkheid om op elk moment in gesprek te gaan met een externe coach. Er was oog voor het bieden van een veilige werkplek voor onze medewerkers en continuïteit van onze bestaande processen om content te maken.

Het ziekteverzuim, mede als gevolg van de coronapandemie, piekte in de eerste vijf maanden van 2022. De piek lag in januari 2022 met een verzuimpercentage van meer dan 6%. In mei 2022 was het 12-maandgemiddelde ziekteverzuim percentage opgelopen naar 5%. Het aantal zieke collega's begon in mei 2022 wel te dalen en inmiddels is het verzuim voor het kalenderjaar weer teruggebracht tot 3,96%.

Kengetallen

- Het aantal medewerkers in dienst van de EO is in 2022 nagenoeg gelijk gebleven (+0,8%). Eind 2022 waren er 378 medewerkers in dienst, in totaal 334 fte's (2021: 331 fte).
- De verhouding tussen mannen en vrouwen is in 2022 ook ongewijzigd ten opzichte van 2021. Van onze medewerkers was eind 2022 45% man en 55% vrouw.
- De verhouding tussen dienstverbanden voor bepaalde tijd en onbepaalde tijd is in de loop van het jaar niet veel gewijzigd: 69% van onze medewerkers heeft een vast dienstverband en 31% heeft een tijdelijk dienstverband.
- In 2022 merkten we in het ziekteverzuim de gevolgen van de coronapandemie. Door het relatief lagere verzuim in de tweede helft van 2022 sluiten we het jaar toch af met een verzuimpercentage lager dan 4%. Het verzuim voor 2022 was 3,96%. In 2021 was het ziekteverzuim 4,3% en in 2020 was dit 3,3%.

Een veilige werkplek voor iedereen

Bij de EO streven we naar een veilige werkplek voor al onze collega's. Een werkplek waar iedereen zich welkom voelt, waar er op een juiste manier met elkaar wordt omgegaan en waar we open en eerlijk met elkaar communiceren. Voor de EO is seksuele intimidatie, agressie, pesten, geweld en discriminatie onaanvaardbaar. Daarom treffen we gerichte maatregelen binnen de werkorganisatie om deze vormen van ongewenst gedrag te voorkomen en in voorkomende gevallen te bestrijden.

In 2022 is er op veel plekken aandacht geweest voor het bieden van een veilige werkplek. Er zijn al veel processen in gang gezet en belangrijkste uitgangspunt is dat we elkaar scherp blijven houden in het bieden van een veilige werkplek. Er zijn verschillende speakupsessies georganiseerd om ervaringen met elkaar te delen en het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag. Het Protocol Psychosociale Arbeidsbelasting is geëvalueerd, geüpdatet en aangevuld met gedragsregels die intern zichtbaar en besproken zijn.

Voor contentmakers werkzaam bij Kinderprogramma's gelden naast de Huisregels Kinderprogramma's dat er voortaan zal worden gewerkt met de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Een andere kwetsbare groep binnen de EO zijn de stagiairs. Voor deze groep is er ook extra aandacht en wordt er gewezen op de vertrouwenspersonen bij de EO. Ook was oog voor vrijwilligers en freelancers.

Duurzame mobiliteit

We willen onze CO2-uitstoot reduceren. Het overgrote deel van de uitstoot wordt veroorzaakt door ons woon-werkverkeer. In 2021 heeft de EO een stap gezet om in de mobiliteit te verduurzamen. Hiervoor is de nieuwe 'Regeling Tegemoetkoming reiskosten Woon-werkverkeer' ingevoerd. Deze regeling is uitgevoerd in 2022. De regeling sluit aan bij onze ambities op het gebied van duurzame mobiliteit en past bij meer hybride werken. In de nieuwe regeling wordt daarom het reizen op een 'groene' wijze gestimuleerd.

In 2022 zien we ook wat het effect van deze nieuwe regeling is:

- Er worden minder kilometers gemaakt voor woon-werk verkeer, zowel groen als grijs. Dit is natuurlijk de grootste besparing op CO2-uitstoot. In 2022 zijn er 38% minder gereden kilometers voor woon-werkverkeer ten opzichte van 2019.
- Elke medewerker gaat gemiddeld 2,8 keer per week naar de EO. Hierbij wordt 1,2 keer gebruik gemaakt van een groen vervoermiddel. 43% van onze kilometers voor woon-werk worden groen gereden. In 2019 was dit 37%.

Organisatie in ontwikkeling

In 2022 was er veel aandacht voor verdere ontwikkeling van onze nieuwe manieren van denken, werken en organiseren. De sterke ontwikkelstroom door de vele veranderingen in de markt, de behoefte om wendbaar te zijn en ons aan te passen aan de snelheid van de wereldwijde digitalisering vraagt hierom. Hiervoor worden er nieuwe multidisciplinaire teams rond onze gekozen thema's en doelgroepen gevormd. Er zijn nieuwe functies ontstaan die aansluiten bij deze nieuwe manier van werken. In 2022 zijn medewerkers en teams ondersteund in deze ontwikkeling. Er is gewerkt aan coaching die aansluit bij de ontwikkelbehoefte van elke medewerker en team. In ons aannamebeleid richten we ons op flexibel inzetbare collega's. Medewerkers die zich verbonden voelen met onze missie en in staat zijn om zich breed in te zetten om impact te maken.

Talentontwikkeling

Deze manier van werken vraagt ook een nieuwe manier van kijken naar ontwikkeling. We werken dagelijks met veel collega's samen aan uiteenlopende content en ontwikkelen ons zo elke dag. We dagen onze collega's uit om door middel van feedback en reflectie gericht aan de slag te gaan met de eigen ontwikkeling. Als EO faciliteren we voor medewerkers het gesprek met collega's en leidinggevende over samenwerking en ontwikkeling. Dit doen we onder andere d.m.v. een app. In 2022 zijn er door medewerkers van de EO via deze app ruim 1.300 feedbackvragen gesteld. Ook hebben medewerkers de tijd genomen om te reflecteren en zijn ze hierover met hun leidinggevende in gesprek gegaan.

Het gesprek over ontwikkeling zorgt voor investeringen in het talent van onze medewerkers. Ook was er in 2022 aandacht voor talentontwikkeling. Zo was er een traineeship, online trainingen en aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. In totaal is er € 400.000 geïnvesteerd in opleidingen op maat voor onze medewerkers. Dit zorgt dat we ruim 2% van onze loonsom investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers.

Werken bij de EO

We willen zichtbaar zijn op de arbeidsmarkt om zo talenten aan onze organisatie en missie te verbinden. Uit onderzoek blijkt dat de betrokkenheid bij het merk van de nieuwe werkgever voor 95% van de sollicitanten op de arbeidsmarkt een belangrijke motivator is in hun keuze om te solliciteren. Daarom brachten we in 2022 verdere focus aan in het sterk profileren van de EO op de arbeidsmarkt. Door het vertellen van verhalen over de EO. Hoe is het om bij de EO te werken? We willen een herkenbaar profiel creëren voor onze potentiële nieuwe collega's. In 2022 hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. Toch lukt het de EO om nieuw talent aan zich te binden. Van het totaal aantal medewerkers in dienst in 2022 is 16% in 2022 gestart bij de EO. We hebben aandacht voor de diversiteit van onze organisatie en over dit onderwerp voeren we intern en extern het gesprek. Dit zorgt voor samenwerking met verschillende organisaties om te zorgen voor een divers personeelsbestand en een intern gesprek over diversiteit.

Financiën (cijfers x 1.000)

Het is van groot belang om een solide financiële huishouding te hebben zodat we kwalitatief hoogwaardige content kunnen blijven produceren waarmee onze missie wordt gerealiseerd. Hier is het financiële beleid dan ook op gericht. Eigen middelen uit giften, inkomsten van (programma-)bladexploitatie, nalatenschappen en nevenactiviteiten worden onder andere ingezet om in de programmering keuzes te kunnen maken die nauw aansluiten bij de missie van de EO.

De EO is een financieel gezonde organisatie met een goede solvabiliteit. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2022 € 9.449 (2021: € 9.397), dit is 37% van het balanstotaal (2021: 41%). De EO is goed in staat om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de current ratio van 1,38 (2021: 1,70). De kasstroom was in 2022 € 3.910 negatief (2021: € 2.889 negatief). Het verschil wordt met name veroorzaakt door de lening u/g van € 2.500 aan Stichting Leger des Heils Woonvermogen. Door de gezonde vermogenspositie en liquiditeit hoeft de EO geen gebruik te maken van externe financieringsbronnen.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering na belastingen daalde in 2022 ten opzichte van 2021 van € 697 positief naar € 52 positief. Dit kwam onder andere door de EO Jongerendag en de Nederland Zingt Dag die in 2022 weer zijn geweest. Op beide evenementen leggen we eigen geld toe in verband met het uitdragen van onze missie. Per saldo daalt het bedrijfsresultaat naar € 92 positief (2021: € 757 positief).

In 2022 hebben we € 40 aan negatieve rente betaald (2021: € 61). De vennootschapsbelasting is in 2022 € 0 (2021: € 1).

Risicomanagement

Om risico's die de missie in gevaar kunnen brengen te beheersen werkt de EO op een gestructureerde manier aan risicomanagement. Hierbij wordt een top-down proces gevolgd dat is afgestemd tussen het bestuur en de raad van toezicht (rvt). Het risicomanagement bestaat uit de volgende vier onderdelen volgens de Risk Appetite Value Chain (RAVC) methodologie:

- Risico governance
- Risicostrategie
- Risicoprocessen
- Risicobewustzijn

Risico governance

Bestuurlijke organen

De bestuurlijke organen van de EO zijn het bestuur en de raad van toezicht (rvt). Het bestuur legt verantwoording af aan de rvt. De rvt houdt toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de EO.

Checks & balances

Binnen de EO zijn checks & balances opgenomen in het governanceproces. Jaarlijks worden de risicohouding, risicobereidheidsprincipes, strategische risico's en bijbehorende beheersingsmaatregelen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit heeft geresulteerd in een hogere risicobewustheid. De gehele strategische risicomanagementcyclus is besproken en geaccordeerd door de rvt, zoals ook is bepaald in artikel 3 van de 'Beleidsregels governance en interne beheersing 2017' van het Commissariaat voor de Media.

Risicomanagement functie

Risicomanagement vindt plaats binnen de eerste lijn: het primaire proces. Als tweedelijnsfunctie is dit gepositioneerd binnen de afdeling Financiën en Risicomanagement. In de praktijk wordt nauw samengewerkt met de Compliance Officer en de medewerkers bij ICT die verantwoordelijk zijn voor de informatiebeveiliging.

Compliance functie en functionaris voor de gegevensbescherming

De EO beschikt over een Compliance Officer. Zij controleert op het naleven van de 'Beleidsregels governance en interne beheersing' van het Commissariaat voor de Media, de 'Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021', de Mediawet, de aanbestedingsrichtlijnen, de WNT en andere relevante wet- en regelgeving. De Compliance Officer is beschikbaar om advies en ondersteuning te geven aan de organisatie voor wat betreft de naleving van compliance- en integriteitsvraagstukken. De EO heeft een externe Functionaris voor de Gegevensbescherming. Samen met de Privacy Officer behandelen zij de privacyvraagstukken van de organisatie.

Risicostrategie

Afgelopen jaar zijn de benoemde risicohouding, risicobereidheid en strategische risico's geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Risicohouding

De risicohouding van de EO is in 2022 door de rvt ongewijzigd vastgesteld op 'gebalanceerd'. Dit betekent dat het bestuur van de EO bij zijn besluitvorming telkens een weloverwogen afweging maakt tussen risico en rendement. Zij is zich bewust van de mogelijke risico's en laat zich niet alleen leiden door opportuniteiten. De weging van de risicohouding is gedaan op een vijfpuntsschaal die loopt van risicomijdend naar risico-zoekend: nul, kritisch, gebalanceerd, opportunistisch en maximaal.

Risicobereidheidsprincipes

Op basis van de risicohouding is de risicobereidheid gedefinieerd. De risicobereidheidsprincipes kunnen als volgt worden samengevat:

- Besturingsfilosofie

Om de missie van de EO voor de toekomst te kunnen waarborgen moeten we snel kunnen reageren op een voortdurend veranderende markt en de belangen van alle stakeholders mee laten wegen bij alles wat we doen. Medewerkers werken daarom integraal samen, vanuit het hogere doel van de EO en met weging van de belangen van betrokken stakeholders. Dat maakt ons flexibel.

- Reputatiemanagement

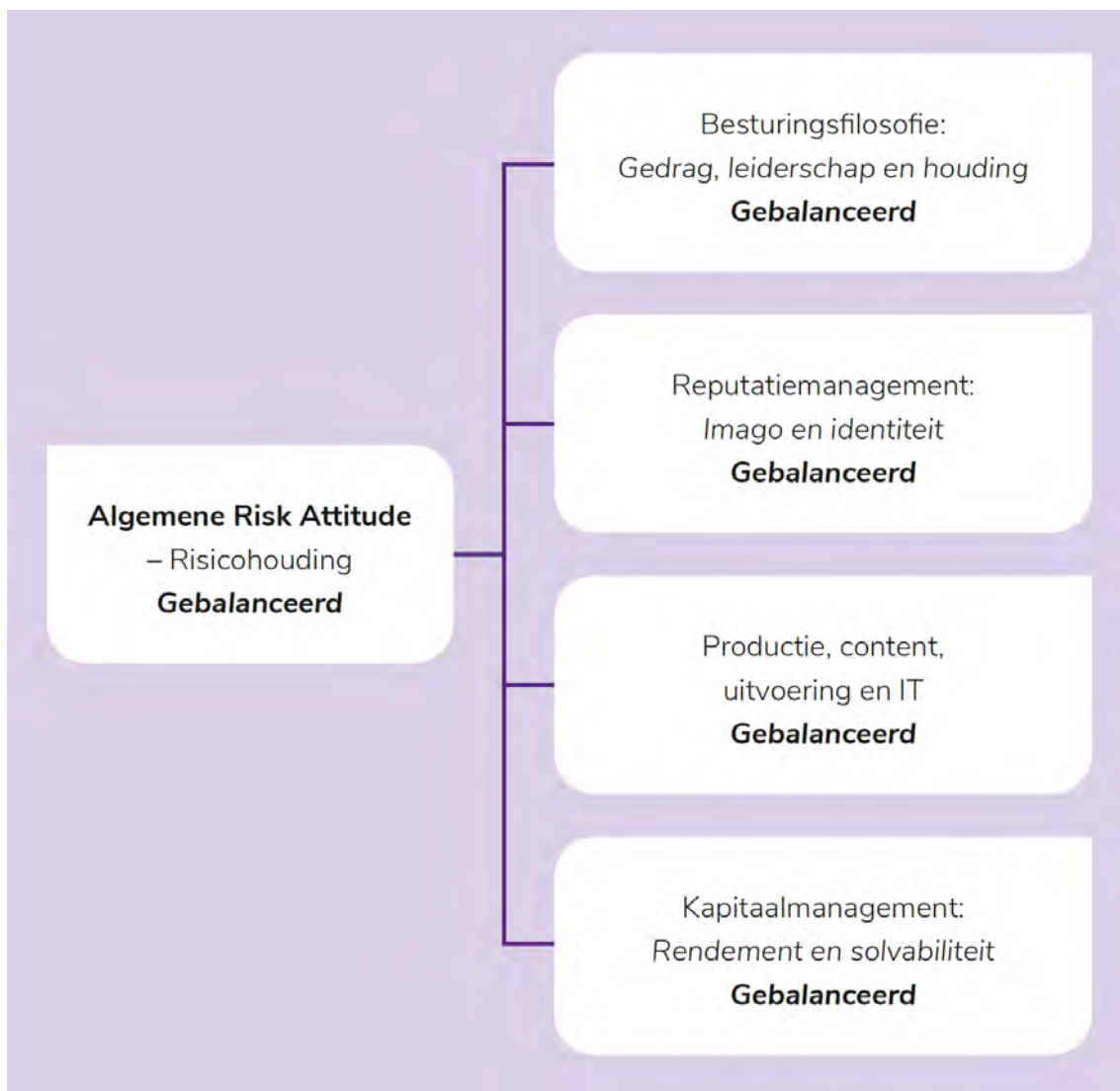
Kernwaarden zijn het DNA van onze organisatie. Het zijn de belangrijkste drijfveren en grondbeginselen waar we in geloven en waar we onze dagelijkse beslissingen aan toetsen. Het zijn de uitgangspunten waar we als medewerkers voor staan. De kernwaarden van de EO zijn; oprecht, uitnodigende en hoopvol.

- Productie, uitvoering, content en IT

Om vanuit onze missie met onze content impact te hebben, moeten we aansluiten bij de behoeften van mediagebruikers zodat ze onze content weten te vinden en wij content maken die bij hen past. Daarover voeren wij intern voortdurend het gesprek. We werken intensief samen om ons te blijven ontwikkelen.

Kapitaalmanagement

De EO heeft een financiële huishouding waarbij wordt gewerkt vanuit de basisprincipes van transparantie en controle. De administratieve organisatie en interne beheersingsprocessen zijn ingericht naar doelmatigheid en rechtmatigheid, in het besef dat het geld waarmee de EO werkt van iedereen is.

Strategische risico's

De raad van bestuur van de EO heeft onderstaande strategische risico's geïdentificeerd en afgestemd met de raad van toezicht.

Strategisch risico	H-M-L	Beheersmaatregel	H-M-L	Eigenaar
De inrichting van het publieke bestel.	●○○	We stellen ons constructief op om de pluriformiteit en beheersbaarheid van het publieke bestel te bevorderen. Daarvoor leveren we een actieve bijdrage aan de verschillende gremia in Hilversum. Dit doen we vanuit onze onderscheidende missie.	●○○	rvb
De zichtbaarheid van de EO binnen de kaders van de NPO-kanalen en NPO strategie.	●○○	Om zowel lineair als digitaal meer zichtbaar te worden, werken we vanuit onze domeinen en thema's aan langer lopende content en brengen we focus aan.	●○○	rvb en leidinggevenden
Onvoldoende verandervermogen van de NPO en de EO.	●○○	Binnen de verschillende overleggen van de NPO benadrukken we de noodzaak tot verandering en voeren het actieve gesprek over het belang van online. Intern zorgen we ervoor dat het transformatieteam en leidinggevenden op juiste manier inspireren en informeren om de gewenste bedrijfscultuur te krijgen.	●○○	rvb, transformatieteam en leidinggevenden
Het vinden en vasthouden van de juiste medewerkers binnen de krappe arbeidsmarkt.	●○○	We positioneren de EO als goede werkgever en investeren in talentontwikkeling.	●○○	P&O
Economische ontwikkelingen, zoals inflatie en cao-stijging, in combinatie met dalende inkomsten zet financiële positie onder druk.	●○○	Door middel van het oriënteren op nieuwe verdienmodellen en kostenbeheersing proberen we onze financiële positie op peil te houden.	●○○	rvb, commercie, financiën
De toenemende polarisatie in de samenleving en in ons achterland en eigen organisatie kan leiden tot spanning.	●○○	We investeren in interne en externe gesprekken over (geloofs-)diversiteit en versterken de middengroep om de spanning te verminderen.	●○○	rvb, strategische eigenaren, communicatie

Operationele risico's

Er is een aantal risico's op operationeel niveau die van invloed kunnen zijn op de continuïteit van het primaire proces binnen de EO.

Operationele risico	H-M-L	Beheersmaatregel	H-M-L	Eigenaar
Deadlines van uitzendingen worden niet gehaald door last-minutebewerkingen.	 	Keten inzichtelijk maken en beleid/werkwijze waar nodig aanpassen.	 	Media Services & Producties
Reputatieschade door malware, spyware, spam of hacking.	 	Beleid en identity management op social media accounts. Daarnaast wachtwoordbeleid en multi factor authenticatie.	 	ICT
Onvoldoende beheersing van 'shadow IT'.	 	Doelarchitectuur blijven communiceren en implementatie van nieuwe onderdelen van Office 365 waardoor het gebruik vermindert.	 	ICT
Stroomuitval.	 	Uninterruptable Power Supply (UPS) en noodstroom aggregaat.	 	Facilitair
Technische storingen (lift, CV, warmtepomp, toegangspoorten).	 	Certificatie, onderhoudscontracten en eigen inspecties.	 	Facilitair
Veiligheidsrisico's.	 	Brand: directe doormelding naar brandweer en interne gebouwcompartimentering, blussystemen.	 	Facilitair

Financieel risico

Om te allen tijde aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen moeten er toereikende liquide middelen zijn. In 2022 is de beslissing gemaakt om voor € 2,5 miljoen een hypothecaire lening aan het Leger des Heils te verstrekken. Leger des Heils is een betrouwbare partner en jaarlijks ontvangen we rente over dit bedrag. Naast deze lening zijn er geen aandelen of obligaties en zijn alle overige financiële middelen liquiditeiten. Door maandelijkse liquiditeitsrapportages wordt de hoeveelheid liquide middelen structureel gemonitord. Daarnaast wordt er actief crediteurenbeheer uitgevoerd en heeft er in 2022 een volledige herziening van het debiteurenbeheer plaatsgevonden. Hiermee is het financieel risico beperkt.

Compliance risico

De EO heeft een Compliance Officer aangesteld die de risico's die optreden door het onvoldoende of niet naleven van wet- en regelgeving bewaakt. De naleving van de wet- en regelgeving is in procedurele afspraken vastgelegd.

Aansprakelijkheid en claims

In de complexe omgeving waarin de EO zich bevindt kunnen geschillen optreden. In 2022 is na een bezwaarprocedure een boete opgelegd door het Commissariaat voor de Media naar aanleiding van een uitzending in 2019. Hiermee is de bezwaarprocedure gesloten.

Risicoprocessen

Bij het herkennen van risico's en het treffen van beheersmaatregelen hebben alle zogenaamde 'lines of defence' een rol. De eerste lijn, zijnde de afdelingshoofden en medewerkers, bewaken de dagelijkse risico's. De tweede lijn, bestaande uit het Hoofd Financiën & Risicomanagement, de Business Controllers en Compliance Officer, gaan met de eerste lijn in gesprek op basis van het door het bestuur bepaalde risicoprofiel. De accountant ziet als externe auditor toe op de inrichting van het risicomanagement binnen de EO.

Er is een gestructureerd proces ingericht om te voldoen aan de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) en het 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2022'. Als samenvatting van de besprekingen binnen het bestuur, de raad van toezicht en de leidinggevenden binnen de organisatie zijn de voornaamste strategische, operationele, financiële en compliance risico's weergegeven in dit verslag.

Risicobewustzijn

In 2022 is er gewerkt aan het risicobewustzijn onder alle medewerkers van de EO. Dit is gedaan doormiddel van e-learning waardoor medewerkers zich ook bewuster zijn geworden van de risico's waar we als EO mee te maken hebben.

Risicomanagement is geen opzichzelfstaande afdeling, maar maakt onderdeel uit van alle processen binnen de EO. Alle betrokken afdelingen (waaronder Productie, P&O, ICT, Communicatie en Facilitair) hebben hierin 2022 een belangrijke bijdrage geleverd waardoor de impact beperkt is gebleven.

Naleving Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021

Voor de EO zijn de volgende regelingen omtrent governance en interne beheersing van toepassing. Allereerst de Beleidsregels governance en interne beheersing van het Commissariaat voor de Media ('Beleidsregels governance') en daarnaast de Gedragscode Integriteit Publieke Omroep 2021 ('Gedragscode'). De Gedragscode geeft een nadere invulling aan de Beleidsregels governance. Daarom leggen we in de verslaglegging verantwoording af over naleving van de Gedragscode, waarmee ook invulling is gegeven aan de naleving van de Beleidsregels governance.

De bestuurlijke inrichting van de EO is conform de Gedragscode. De werkwijze, taken, bevoegdheden, en verantwoordelijkheden van het bestuur, de raad van toezicht en de ledenraad zijn vastgelegd in de statuten en reglementen van de EO, als ook de evaluatiemomenten van raad van toezicht (rvt) en bestuur en afspraken over verantwoording en verslaglegging.

Conform regelgeving worden de jaarinkomens van het bestuur en de rvt openbaar gemaakt in dit jaarverslag.

Transparant werken en integer omgaan met publieke middelen zijn voor de EO belangrijke waarden.

Hieronder lichten we per onderdeel van de Gedragscode toe hoe deze binnen de EO wordt nageleefd

Principe 1

Cultuur

Ook het afgelopen jaar heeft de EO op verschillende manieren aandacht besteed aan het creëren van een cultuur die bijdraagt aan de onafhankelijkheid en integriteit van de mediaorganisatie. Medewerkers worden bij indiensttreding geïnformeerd over deze regelingen en kunnen deze terugvinden op het interne digitale informatieplatform van de EO.

De redactionele onafhankelijkheid worden geborgd in de Mediacode en het Redactiestatuut van de EO. De Compliance Officer van de EO is beschikbaar om advies en ondersteuning te bieden aan de organisatie voor wat betreft de naleving van de Gedragscode. Jaarlijks bespreekt de Compliance Officer naleving van de Gedragscode met het bestuur en RvT, waarbij ook concrete voorbeelden worden besproken.

Principe 2

Integer handelen

De uitwerking van dit principe in de gedragscode is vervat in diverse artikelen die het integer handelen van de EO-medewerkers houvast geven. De code geeft zelf al aan in de inleiding dat een afvinkcultuur geen garantie is voor succes en er waarde moet worden gehecht aan het mogelijk maken van het bespreken van de normen en waarden die gelden.

Alle medewerkers krijgen jaarlijks een oproep om door middel van een vragenlijst een verklaring te geven over naleving van de Gedragscode over het voorgaande jaar. De wetswijziging (een verbod op het weigeren van zgn. nevenfuncties) levert geen strijd op met de Gedragscode; de artikelen in de Gedragscode bieden voldoende ruimte voor de EO-medewerkers om rekening houdend met de belangen van de EO een nevenfunctie te vervullen.

De nevenfuncties, de financiële belangen en beleggingen van het bestuur en de raad van toezicht zijn te vinden op onze website, dat geldt ook voor de nevenfuncties van belangrijke journalistieke functionarissen. Tevens is de op de website het register geschenken, uitnodigen en andere voordelen beschikbaar.

Principe 3, 4 en 5

(Relatie) ledenraad, bestuur en raad van toezicht

De bijeenkomsten van de ledenraad worden door een onafhankelijke voorzitter geleid en de ledenraad ontvangt haar informatie rechtstreeks van het bestuur. Jaarlijks voeren het bestuur en de raad van toezicht het gesprek over elkaars functioneren en wederzijds functioneren. Er is aandacht voor spiegeling, ontwikkeling van deskundigheid en professionaliteit. Leden van de raad van toezicht worden openbaar geworven middels een openbaar profiel.

Principe 6

Risicobeheersing

De EO heeft ervoor gekozen geen interne auditor aan te trekken (regel 6.4), maar heeft adequate alternatieve maatregelen getroffen om de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen te beoordelen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 'Risicomanagement' en samengevat in het onderdeel 'Risicobewustzijn'. De risicohouding, de belangrijkste risico's van de organisatie, de beheersmaatregelen en het systeem van risicobeheersing en controle is besproken met en vastgesteld door het bestuur en de raad van toezicht.

Principe 7

Verantwoording

De accountant heeft een aantal keer met het bestuur en de raad van toezicht gesproken. In dit jaarverslag is een 'Verklaring governance en interne beheersing' opgenomen en zijn de belangrijkste risico's beschreven. Het jaarverslag voldoet aan de eisen zoals gesteld in de Gedragscode. In de ledenraad wordt jaarlijks verantwoording afgelegd door de raad van toezicht en het bestuur middels het jaarverslag.

- - -

Verwachte gang van zaken

Investeringsen

Voor 2023 worden er geen grote investeringen verwacht.

Financiering

Naar verwachting zal de omzet in 2023 vrijwel gelijk blijven aan 2022. De ontwikkeling van de omzet in de verdere toekomst is afhankelijk van het genoemde strategische risico van de inrichting en betaalbaarheid van het bestel.

Personeelsbezetting

De verwachting is dat de personeelsbezetting in 2023 in lijn ligt met 2022.

Risicomanagement

In 2023 blijven we werken aan het verbeteren van het risicobewustzijn en daarbij wordt niet verwacht dat volledig nieuwe maatregelen nodig zijn.

Onderzoek en ontwikkeling

De EO heeft geen immateriële vaste activa. In 2023 vinden er geen onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten plaats zoals bedoeld in RJ 210.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van bijzondere gebeurtenissen met een materiële impact op de balansposten per jaareinde en het resultaat van 2022.

Toekomst

Het afgelopen jaar was het eerste jaar waarin we een uitwerking hebben gegeven aan het jaarplan 2022-2025, waarin we vier kernopgaven hebben benoemd waar we de komende jaren aan werken. Die vier kernopgaven zijn:

1. We willen de liefde van God zichtbaar maken binnen de context van de publieke omroep.
2. Om zichtbaar en herkenbaar te kunnen zijn, en ons publiek goed te leren kennen, richten we ons op specifieke domeinen en thema's.
3. We richten ons daarbij ook op specifieke doelgroepen.
4. Een gezonde bedrijfsvoering is essentieel om deze ambities waar te maken.

Voor 2023 ligt er een ambitieus jaarplan, gebaseerd op dit meerjarenbeleidsplan waarin we, door te kiezen voor zes jaardoelen, nog meer focus aanbrengen om onze zichtbaarheid en daarmee de continuïteit van onze organisatie te vergroten. Onderscheidend zijn en blijven vanuit onze missie binnen het publieke bestel is onze inzet voor de komende jaren. Naast blijvende aandacht voor de proceskant van de transitie die ook komend jaar zal doorgaan, kiezen we ervoor om de komende jaren onze aandacht intensiever te richten op de cultuur van de organisatie. Omdat we ervan overtuigd zijn dat ons onderscheidende karakter aangejaagd wordt door de cultuur van de organisatie.

Verklaring Governance en interne beheersing

Teneinde de jaarrekening zinvol te kunnen interpreteren, verschaft het bestuursverslag conform RJ 400.108 informatie over de Evangelische Omroep.

Conform RJ 400.122 is in het bestuursverslag ook informatie opgenomen over de toepassing van de Gedragscode Integriteit Publieke omroep 2021. Het bestuursverslag voldoet aan de specifieke voorschriften van Principe 7 van de Gedragscode Integriteit Publieke omroep 2021. Principe 7 betreft de openbare verantwoording door de rvb en de rvt van de Evangelische Omroep van hun functioneren. Principe 7 is door de Raad van Bestuur van de NPO op grond van het bepaalde in artikel 2.3, tweede lid, juncto artikel 2.10, tweede lid, aanhef en onder c, en artikel 2.60, eerste lid, Mediawet 2008 bindend vastgesteld voor de landelijke publieke media-instellingen.

Het bestuursverslag voldoet ook aan de beleidsregels van het Commissariaat voor de Media van 26 september 2017 ten aanzien van de governance en interne beheersing van de NPO, de RPO en de landelijke en regionale publieke media-instellingen (Staatscourant, 12 oktober 2017, nummer 57731).

Hilversum, 30 maart 2023

raad van bestuur

Arjan Lock

raad van toezicht

Willem Smouter (voorzitter)

Elvira Sweet

Evert Jan Ouweneel

Pieter Oudenaarden

Wilmie Riemer

Sipke Spoelstra

Ruth Peetoom

Jaarrekening

4.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022 (X € 1.000)

(na bestemming van het resultaat)

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
<u>Vaste activa</u>			<u>Eigen vermogen</u>		
Materiële vaste activa (1)			Algemene reserve (6.1)	6.597	6.597
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.407	1.484	Reserve voor media-aanbod (6.2)	2.852	2.800
Inventaris en inrichting	88	37		9.449	9.397
Facilitaire apparatuur e.d.	805	1.031			
Hard- en software	228	244	Voorzieningen (7)		
Vervoermiddelen	52	48	Voor jubilea	454	439
Technische installaties	806	834	Voor loopbaantraject	248	251
	3.386	3.678	Voor groot onderhoud	991	984
			Voor overig	-	559
				1.693	2.233
Financiële vaste activa (2)			<u>Kortlopende schulden</u>		
Lening u/g	2.250	-	Schulden aan leveranciers (8.1)	2.600	2.077
			Belastingen en premies sociale verzekeringen (8.2)	1.462	362
<u>Vlottende activa</u>			Overige schulden (8.3)	2.005	1.428
Voorraden (3)			Overlopende passiva (8.4)	8.367	7.534
Onderhanden werk en gereed product m.b.t. media aanbod	10.054	4.930		14.434	11.401
	10.054	4.930			
Vorderingen					
Handelsdebiteuren (4.1)	3.072	3.268			
Belastingen en premies sociale verzekeringen (4.2)	4	8			
Overige vorderingen (4.3)	1.274	1.806			
Overlopende activa (4.4)	4.217	4.112			
	8.567	9.194			
<u>Liquide middelen (5)</u>	1.319	5.229			
Totaal	25.576	23.031	Totaal	25.576	23.031

4.2 Geconsolideerde exploitatierekening 2022 [X € 1.000]

	2022	2021
Baten		
1. Media-aanbod:		
- Vergoeding OCW	37.808	34.555
- Omroepbrede Middelen	4.595	4.586
Subtotaal baten media-aanbod	42.403	39.141
2. Programmagebonden eigen bijdragen	1.322	1.280
3. Opbrengst programmabladen	3.585	3.559
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	2.169	1.954
5. Opbrengst Verenigingsactiviteiten	9.555	9.172
6. Barteringbaten	95	150
Som der bedrijfsopbrengsten	59.129	55.256
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	25.671	25.554
9. Lasten personeel niet in loondienst	3.397	3.901
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	11.641	10.412
11. Afschrijvingen op materiële vaste activa	680	672
12. Rechten	1.002	885
13. Lasten buitenproducent	10.913	8.052
14. Barteringslasten	95	150
15. Overige lasten	5.638	4.873
Som der bedrijfslasten	59.037	54.499
Bedrijfsresultaat	92	757
18. Financieel resultaat	-40	-61
Saldo uit gewone bedrijfsvoering voor belastingen	52	696
Vennootschapsbelasting	-	1
20. Over te dragen reserve voor media-aanbod	-	-
Exploitatieresultaat na overdracht en belastingen	52	697
Fte gemiddeld	332	336
Fte ultimo	334	331

4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2022 [X € 1.000]

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	52	697
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	680	672
Mutatie voorzieningen	-540	427
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	192	1.796
Mutatie voorraden	-5.124	-12
Mutatie vorderingen	627	-3.484
Mutatie kortlopende schulden	3.033	-826
Netto kasstroom uit operationele activiteiten (I)	-1.272	-2.526
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	388	382
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-10
Investerings in financiële activa	2.500	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	-250	-9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (II)	2.638	363
Mutatie liquide middelen (I - II)	-3.910	-2.889
Liquide middelen einde boekjaar	1.319	5.229
Liquide middelen begin boekjaar	5.229	8.118
Mutatie liquide middelen	-3.910	-2.889

4.4 Algemene toelichting

Activiteiten

Het doel van Vereniging de Evangelische Omroep (handelsregisternummer 320260480000), statutair en feitelijk gevestigd in Hilversum (Oude Amersfoortseweg 79), is het 'bevorderen in de ruimste zin des woords van de verkondiging van het Koninkrijk Gods door de prediking van het Evangelie van Jezus Christus via radio en televisie', een en ander te realiseren in het kader van de doelstellingen van de vereniging (zie de statuten). Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de vereniging als de geconsolideerde maatschappijen van de vereniging.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar. Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Toegepaste standaarden

Op de jaarrekening zijn de bepalingen en inrichtingseisen van toepassing zoals deze zijn vastgelegd in Titel 9 van het Tweede Boek van het Burgerlijk Wetboek (hierna te noemen BW 2 Titel 9) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Nadere uitwerking wordt gegeven in het 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen' en de NPO 2022 uitgegeven door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, geldend voor de omroepinstellingen

Op grond van artikel 2.172, eerste lid Mediawet 2008, is BW 2 Titel 9 van toepassing op de landelijke publieke media- instellingen met dien verstande dat zij de winst- en verliesrekening vervangen door een exploitatierekening. Op de exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. Bij toepassing van de omvangscriteria volgens de artikelen 396 en 397 Boek 2 BW dient het begrip netto- omzet te worden geïnterpreteerd als de totale baten (inclusief subsidies en bijdragen van derden) van de publieke media-instelling. Wanneer sprake is van afwijkingen tussen BW 2 Titel 9, het Handboek, de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving en jurisprudentie, dan weegt in juridisch opzicht BW 2 Titel 9 het zwaarst, vervolgens het Handboek—als zijnde een ministeriële regeling—en daarna jurisprudentie en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de Vereniging de Evangelische Omroep zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige exploitatierekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Het coronavirus heeft hier geen impact op gehad omdat onze omzet niet is gedaald, onze financiële positie niet significant is gewijzigd, er geen verstoringen in de kernprocessen en geen significante arbeidsmoeilijkheden zijn geweest.

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatiekring

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de vereniging en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend waardoor ze de organisatie meer of minder invloed verschaffen.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen, dochtermaatschappijen en andere rechtspersonen wordt verwezen naar 4.9.1 'Financiële vaste activa'.

Consolidatiemethode

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. Nieuwverworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. Dit is onderdeel van de consolidatiekring.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Groepsmaatschappij Productiehuis EO B.V. is integraal geconsolideerd.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de exploitatierekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de vennootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

— — — — —

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten omvatten bij de EO financiële vaste activa, vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid. Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de organisatie beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de organisatie het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Omrekening van vreemde valuta

In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de exploitatierekening opgenomen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van oordelen en schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de EO zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. Voor de vervoermiddelen wordt rekening gehouden met een restwaarde.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De onderneming past de componentenbenadering toe voor materiële vaste activa indien belangrijke afzonderlijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn. Rekening houdend met verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven. De afschrijvingspercentages zoals voorgeschreven door het Handboek worden toegepast en zijn toegelicht in de toelichting van de jaarrekening.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het object. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het kopje Voorzieningen.

Financiële vaste activa

Overige financiële vaste activa

Kapitaalbelangen die niet worden aangemerkt als deelneming worden onder de effecten gerubriceerd. De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Vorraden onderhanden werken en gereed product m.b.t. media-aanbod

De nog niet uitgezonden programma's zijn gewaardeerd tegen de directe kosten. Onder de directe kosten vallen de personele kosten van eigen medewerkers en overige medewerkers, de facilitaire kosten en de overige programmakosten. Kosten die niet direct aan het programma zijn toe te rekenen (bijvoorbeeld die van de directie/programmaleiding en planning media-aanbod, netcoördinatie) maken deel uit van de organisatiekosten.

De waardering van media-aanbod wordt verminderd met de voor dit media-aanbod ontvangen bijdragen van derden en bijdragen van het NPO fonds. De bijdragen van derden betreffen bijdragen van commerciële sponsors, de Stichting Co-productiefonds Binnenlandse Omroep (CoBO) en overige derden.

Gereed voor uitzending maar nog niet verspreid media-aanbod wordt op balansdatum individueel beoordeeld. Media-aanbod wordt volledig afgewaardeerd als er door de landelijke publieke media- instelling in overleg met de raad van bestuur van de NPO of de door hem gemandateerden definitief is besloten het media-aanbod niet te verspreiden.

Als twee jaar na de eerste voorraadwaardering nog geen beslissing is genomen ten aanzien van het verspreiden van media-aanbod, wordt het betreffende media-aanbod volledig afgewaardeerd. In specifieke gevallen kan hiervan worden afgeweken. Het gaat dan om gevallen waarin wel voldoende zekerheid bestaat over de verspreiding van het media-aanbod, maar niet over het jaar waarin de verspreiding zal plaatsvinden of de verspreiding later dan twee jaar na aankoop of productie zal plaatsvinden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aankoop van (licenties voor) speelfilms en series die minimaal twee jaar na aankoop ingaan.

In de voorraden onderhanden werk zijn geen herhalingsuitzendingen van eigen producties opgenomen. Overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel tegen de directe opbrengstwaarde, indien lager.

-- - -

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Op vorderingen is waar nodig een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. Vorderingen voortkomend uit erfstellingen worden opgenomen in het jaar waarin de erfating plaatsvond, voor zover deze bij het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de vennootschap, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Reserve media-aanbod

Op de Reserve media-aanbod worden over- en onderbestedingen gemuteerd. Een negatief saldo geeft een verrekenbaar tekort weer en een positief saldo een bestedingsverplichting voor de toekomst. De Nederlandse Publieke Omroep heeft een grens bepaald voor de maximale hoogte van de reserve voor media-aanbod. Voor de EO bedraagt deze € 4.000.

De reserve voor media-aanbod kan incidenteel een negatief saldo vertonen. In het volgende boekjaar wordt de negatieve reserve voor media-aanbod verrekend met het exploitatieresultaat van dat boekjaar. Indien dit exploitatieresultaat onvoldoende is voor volledige verrekening wordt het resterende negatieve saldo van de reserve voor media-aanbod afgeboekt van de algemene reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenregeling

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat.

Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

De pensioenvoorziening omvat de voorziening voor de pensioenverplichtingen aan de medewerkers. De medewerkers van de EO hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij PNO Media.

Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van het pensioenfonds daartoe ruimte laten en het pensioenfonds daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij het pensioenfonds daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. De uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds loopt tot en met 31 december 2026. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in deze uitvoeringsovereenkomst zijn de volgende:

- Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
- Premiereductie of -terugstorting vindt niet plaats.
- Het bestuur stelt jaarlijks in overeenstemming met de uitvoeringsovereenkomst de premie vast. Er is geen maximale premie overeengekomen.
- In geval van een reservetekort of -overschot van het pensioenfonds heeft de EO overeenkomstig het reglement geen aandeel daarin.

De beleidsdekkingsgraad van PNO Media is in het vierde kwartaal van 2022 gestegen van 116,9% naar 120,9%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 actuele dekkingsgraden. De actuele dekkingsgraad is een graadmeter voor de financiële gezondheid van pensioenfondsen. Het geeft de verhouding aan tussen de bezittingen (pensioenvermogen) en de pensioenen die een fonds nu en in de toekomst moet uitbetalen (pensioenverplichtingen). De actuele dekkingsgraad daalde, met name door de toegekende indexatie (verhoging van de pensioenen). Het resultaat op de beleggingen was over heel 2022 negatief.

De rente heeft veel invloed op de financiële positie van pensioenfondsen. Als de rente stijgt, nemen de verplichtingen af.

Dus ondanks dat het vermogen van het pensioenfonds daalde hebben we door de versoepelde regels, de gestegen rente en de afgenomen verplichtingen de pensioenen kunnen verhogen (indexeren).

Jubileum voorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen en verlofdagen die verband houden met het bereiken van een jubileumdatum. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen en extra toe te kennen verlofdagen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, één en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt ten laste van de exploitatierekening.

Voorziening loopbaantraject

De voorziening loopbaantraject is als gevolg van cao-onderhandelingen tot stand gekomen en wordt nominaal bepaald. Het is de opzet dat over een periode van 5 jaar alle medewerkers een traject hebben genoten.

- - - -

Overige voorziening

Zowel de voorziening voor sanctie voornemen van het Commissariaat voor de Media vanwege een vermeende overtreding als de voorziening voor inrichting van thuiswerkplekken zijn voor de verwachte kosten voorzien en zijn nominaal bepaald.

Waarderingsgrondslagen baten

Onder baten media-aanbod wordt verstaan alle middelen die door de raad van bestuur van de NPO ter beschikking zijn gesteld voor de verzorging van media-aanbod en in het boekjaar volledig zijn toegekend, of rechtstreeks door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap beschikbaar worden gesteld aan de NPO.

Exploitatierekening

In 2022 maken we gebruik van een nieuwe categoriale indeling voor de exploitatierekening conform de richtlijnen van het handboek. De vergelijkende cijfers van 2021 zijn aangepast.

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. In de exploitatierekening zijn de referenties conform het voorgeschreven model opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Omdat nummering van het model wordt aangehouden zijn deze referenties niet doorlopend.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de exploitatierekening gebracht.

Wet normering topinkomens

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de EO zich gehouden aan de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Vennootschapsbelasting

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen.

De belastingen worden in de exploitatierekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Er is geen sprake van tijdelijke verschillen.

De Vereniging Evangelische Omroep is onderworpen aan vennootschapsbelasting. Doordat in de Vereniging jaarlijks de aftrekposten hoger zijn dan de baten is in de praktijk geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Het verrekenbaar verlies bedroeg ultimo 2021 € 28.553. Voor dit verlies is geen latente belastingvordering opgenomen. In de enkelvoudige exploitatierekening is derhalve afgezien van vermelding van deze post.

In de geconsolideerde jaarrekening is Productiehuis EO B.V. begrepen. Ook Productiehuis EO B.V. is onderworpen aan vennootschapsbelasting. De belasting van deze vennootschap is gebaseerd op het resultaat in de jaarrekening en vindt plaats tegen het actuele belastingtarief. Bij de bepaling van de belastingen wordt rekening gehouden met fiscale regelgeving rondom verrekening van verliezen uit voorgaande jaren. Voor de Vereniging en Productiehuis EO B.V. kon geen fiscale eenheid worden verkregen.

In afstemming met de Belastingdienst zijn met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2017 de volgende afspraken gemaakt:

- Integrale belastingplicht in de vennootschapsbelasting: de Publieke omroepverenigingen worden geacht met hun hele vermogen een onderneming te drijven en zijn daardoor vennootschaps- belastingplichtig.
- Fiscale behandeling van de RMA en ORMA: dotaties en onttrekkingen aan de RMA en ORMA lopen via de fiscale winst- en verliesrekening.
- Fiscale behandeling van ontvangen giften en erfstellingen: De in een jaar ontvangen giften/erfstellingen worden niet als voordeel uit onderneming aangemerkt indien en voor zover ze de in een jaar gedane toevoeging aan de RMA en/of ORMA overstijgen.
- Evaluatie: begin 2022 (na 5 jaar) vindt een evaluatie plaats van de gemaakte afspraken. Er vinden op dit moment evaluatiegesprekken plaats met de belastingdienst.

Bij het afsluiten van de huidige afspraken is de principiële vraag of omroepverenigingen überhaupt belastingplichtig zijn slechts terloops besproken. Inmiddels zijn in de praktijk meer situaties bekend waarbij aan de hand van civielrechtelijke afspraken het standpunt ingenomen kan worden dat van winst geen sprake is bij de omroepen. In voorkomende gevallen heeft de Belastingdienst ermee ingestemd dat er van belastingplicht geen sprake kon zijn. Om die reden zijn de omroepverenigingen in 2022 opnieuw in overleg getreden met de Belastingdienst om te bespreken of van belastingplicht wel sprake is. De gesprekken worden in 2023 voortgezet. Tot de gesprekken zijn afgerond wordt er nog van uitgegaan dat de ruling wordt voortgezet.

Nevenactiviteiten

Het resultaat uit nevenactiviteiten wordt bepaald door de opbrengst uit verkopen in het boekjaar te verminderen met de directe kosten, zijnde de kosten voor vervaardiging, verzending of exploitatie van het materiaal. De overige niet direct aan de producten toe te wijzen projectgebonden kosten, waaronder de organisatiekosten, worden toegerekend aan het jaar waarop deze kosten betrekking hebben.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

4.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022 (X € 1.000)

4.5.1 Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Inventaris en inrichting	Facilitaire apparatuur e.d.	Hard- en software	Vervoer- middelen	Technische installaties	Totaal 2022	Totaal 2021
1 januari 2022								
Aanschafwaarde	3.273	879	1.923	1.146	75	909	8.205	8.598
Afschrijvingen	-1.789	-842	-892	-902	-27	-75	-4.527	-4.620
Boekwaarde	1.484	37	1.031	244	48	834	3.678	3.978
Mutaties aanschafwaarde:								
Bij: investeringen	102	69	51	109	24	33	388	382
Af: desinvestering	-	-	-	-	-	-	-	-74
Af: Buitengebruikstelling/ geheel afgeschreven	-91	-	-	-	-	-	-91	-701
	11	69	51	109	24	33	297	-393
Mutaties afschrijvingen:								
Af: afschrijvingen	-179	-18	-277	-125	-20	-61	-680	-672
Bij: afschrijvingen desinvestering	-	-	-	-	-	-	-	64
Bij: Buitengebruikstelling/geheel afgeschreven	91	-	-	-	-	-	91	701
	-88	-18	-277	-125	-20	-61	-589	93
Totaal mutaties	-77	51	-226	-16	4	-28	-292	-300
31 december 2022								
Aanschafwaarde	3.284	948	1.974	1.255	99	942	8.502	8.205
Afschrijvingen	-1.877	-860	-1.169	-1.027	-47	-136	-5.116	-4.527
Boekwaarde	1.407	88	805	228	52	806	3.386	3.678

De WOZ-waarde van de bedrijfsgebouwen en terreinen is in 2022 € 7.855 (2021: € 7.229). Er hebben zich geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan in het boekjaar.

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

bedrijfsgebouwen	10 tot 40 jaar
op terreinen wordt niet afgeschreven	
inventaris en inrichting	5 jaar
facilitaire apparatuur	5 jaar
hard- en software	3 jaar
vervoermiddelen	4 jaar
technische installaties	15 jaar

Aanschaffingen boven de € 2,5 worden geactiveerd. Aanschaffingen tot en met € 2,5 komen direct ten laste van de exploitatierekening.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

4.5.2 Financiële vaste activa

Lening u/g	2022	2021
Stand per 1 januari	-	-
Bij: nieuw verstrekte lening	2.500	-
Af: aflossing korter dan één jaar	-250	-
Stand per 31 december	2.250	-

De EO heeft in december 2022 aan Stichting Leger des Heils Woonvermogen een lening u/g van € 2.500 verstrekt tegen 3% voor de duur van 10 jaar die in jaarlijkse termijnen van € 250 door hen wordt afgelost. Het kortlopende deel van de lening u/g is opgenomen bij de overige vorderingen.

4.5.3 Voorraden

De voorraden bestaan uit onderhanden werk ad € 10.054 (2021: € 4.930). Dit onderhanden werk bestaat uit programma's waarvoor reeds kosten gemaakt zijn, maar die nog niet zijn uitgezonden. Waardering van eigen programma's geschiedt tegen de directe kosten. In de voorraad per 31 december 2022 is € 1.515 (2021: € 581) begrepen voor programma's die ouder zijn dan 2 jaar na de eerste voorraadwaardering. Voor dit media-aanbod geldt dat er een beslissing is genomen om deze uit te zenden. De van derden ontvangen bijdragen, die op de voorraad in mindering zijn gebracht, bedragen € 1.097 (2021: € 3.064).

Deze zijn als volgt te specificeren:

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale bijdrage x € 1.000	Mediafonds	Overige derden	NPO-fonds
2Doc: Berichten voor Zara	1	Mediafonds	140	140	-	-
2Doc: Mijn vader, Nour en ik	1	Mediafonds	140	140	-	-
2Doc: Wij en Zij	1	Mediafonds	130	130	-	-
Chai	1	Stichting Collectieve Maror-Gelden Nederland	13	-	13	-
Marokkanen en Joden	1	Witfilm	5	-	5	-
Marokkanen en Joden	1	Lexhanna	4	-	4	-
Nationale Nieuwjaarszegen	1	PKN	15	-	15	-
Soep, sores en soelaas - 2023	1	Stichting Leger des Heils Dienstverlening	372	-	372	-
Soep, sores en soelaas - 2022	1	Stichting Leger des Heils Dienstverlening	48	-	48	-
Vervolgd	1	Stichting Open Doors	155	-	155	-
Hoedan	1	PKN	75	-	75	-
Aansluiting 'vermindering van voorraad' in balans			1.097	410	687	-

Er zijn geen bijdragen vanuit commerciële sponsoring, CoBO Fonds en NPO-fonds.

Op het onderhandenwerk is geen voorziening voor incurantheid in mindering gebracht.

Het onderhandenwerk is € 5.124 hoger dan vorig jaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door grote producties voor de komende jaren, zoals “De Joodse Raad” € 2.034, “De Huizen Fixers € 560 en “Viva l'Umamita” € 312. In verband met de wijziging van de financiering door het NPO-fonds, zijn er eind 2022 geen bedragen van het NPO-fonds in mindering gebracht op het onderhandenwerk (2021: € 2.118).

4.5.4 Vorderingen

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. De boekwaarde van de opgenomen vorderingen benadert de reële waarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

4.5.4.1 Handelsdebiteuren

De handelsdebiteuren bedragen € 3.133 (2021: € 3.340). Op de debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 61 (2021: € 72).

Verloop voorziening dubieuze debiteuren	2022	2021
Stand per 1 januari	72	195
Af: onttrekking	-241	-232
Bij: dotatie	230	109
Stand per 31 december	61	72

In 2022 is er voor debiteuren uit 2020, 2021 en 2022 € 241 onttrokken aan de voorziening dubieuze debiteuren. Hiervoor was in 2022 een aanvullende dotatie van € 169 benodigd. Daarnaast is voor debiteuren van 2022 een naar ouderdom van facturen oplopende procentuele dotatie toegepast, ad € 230.

4.5.4.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft een vordering op de Belastingdienst inzake vennootschapsbelasting € 4 (2021: € 8).

4.5.4.3 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn € 356 lager dan in 2021. De overige vorderingen bestaan voornamelijk uit nog te ontvangen bedragen € 337 (2021: € 387), te ontvangen nalatenschappen € 565 (2021: € 590), rekening courant NPO € 176 (2021: € 721) en de jaarlijkse aflossing van de lening Leger des Heils € 250 (2021: € –).

4.5.4.4 Overlopende activa

De overlopende activa zijn € 105 hoger dan in 2021. De overlopende activa bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde pensioenpremie 2023 € 3.400 (2021: € 3.316) en overige vooruitbetaalde bedragen € 710 (2021: € 688).

4.5.5 Liquide middelen

	2022	2021
Spaartegoeden	350	1.550
Rekening-courant banken	969	3.679
Totaal	1.319	5.229

De liquide middelen zijn in 2022 afgenomen met € 3.910. Dit hangt onder andere samen met het verstrekken van een lening u/g aan het Leger des Heils € 2.500. Voor een verdere toelichting op deze afname verwijzen we naar paragraaf 4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht waar het kasstroomoverzicht is opgenomen.

De spaartegoeden zijn in 2022 niet op langlopende deposito's of in andere langer lopende spaarvormen weggezet.

4.5.6 Eigen vermogen

4.5.6.1 Algemene reserve

De algemene reserve is sinds 1 januari 1993 bevroren op een niveau van € 6.597. De bevroering van de algemene reserve is gebaseerd op een wetswijziging die tot stand gekomen is na een onderzoek naar het eigen vermogen van de omroepen.

4.5.6.2 Reserve voor media-aanbod

Zendgemachtigden krijgen jaarlijks een bijdrage toegekend ter financiering van de kosten van hun omroepactiviteiten. De overschotten op deze subsidie mogen worden behouden om eventuele toekomstige tekorten mee te verrekenen. De Raad van Bestuur van de Publieke Omroep kan aan de reserve een maximum toekennen. Op basis van de Bindende Regeling Mediareserves d.d. 10 mei 2016 is deze door de Raad van Bestuur van de Publieke Omroep bepaald op € 4.000.

In onderstaand overzicht is het verloop van de Reserve voor media-aanbod weergegeven:

	2022	2021
Stand per 1 januari	2.800	2.103
Saldo van de exploitatierekening	52	697
Stand per 31 december	2.852	2.800

Statutaire bepaling resultaat

In de statuten van de vereniging staat in artikel F.10 lid 3 het volgende bepaald: “De directie stelt jaarlijks een jaarrekening op en een bestuursverslag vast. De jaarrekening bevat een staat van uitgaven en ontvangsten over het afgelopen jaar en een balans per 31 december van dat jaar. Het bestuursverslag bevat een verslag van de werkzaamheden van het afgelopen jaar, zowel voor wat betreft televisie, radio, verenigingsactiviteiten als de nadere activiteiten. De directie legt ter goedkeuring deze stukken, niet later dan in de maand juni, in een vergadering van de Raad van Toezicht voor.”

Omtrent de bestemming van het resultaat is niets opgenomen in de statuten van de vereniging. Hieromtrent zijn bepalingen opgenomen in de Mediawet 2008. In artikel 2.135 lid 1 is bepaald dat “tenzij bij of krachtens deze wet anders is bepaald, gebruiken NPO en de publieke media-instellingen al hun inkomsten voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht.” Voorts is in artikel 2.176 lid 1 opgenomen: “Gereserveerde gelden voor de verzorging van media-aanbod worden in het volgende kalenderjaar besteed aan de doelen waarvoor zij oorspronkelijk bestemd zijn.”

Bestemming van het resultaat

In overeenstemming met hetgeen is bepaald in de Mediawet hebben wij besloten het positieve resultaat ad € 52 toe te voegen aan de “Reserve voor media-aanbod”.

4.5.7 Voorzieningen

De post voorzieningen betreft de volgende voorzieningen: jubilea, loopbaantraject, groot onderhoud en overig.

De voorziening voor jubilea is gevormd ter dekking van kosten voor jubilea van de in vaste dienst zijnde personele formatie. Hierbij zijn naast de te verwachten uit te keren gratificaties tevens verlofdagen begrepen die verband houden met het bereiken van jubileumdata. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt, evenals in 2021, 1%. Voorts is de berekening gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

De voorziening loopbaantraject ad € 248 (2021: € 251) is gevormd op grond van de CAO voor omroepersoneel. In 2021 is € 23 gedoteerd aan de voorziening en € 26 besteed aan opleidingen op het gebied van loopbaanontwikkeling.

De voorziening groot onderhoud heeft betrekking op egalisatie van de kosten voor groot onderhoud voor het bedrijfsgebouw aan de Oude Amersfoortseweg te Hilversum.

De voorziening overig had betrekking op: a.) een sanctievoornemen van het Commissariaat voor de Media vanwege een vermeende overtreding van de Mediawet begin 2019 € 435, de boete is uiteindelijk in 2022 vastgesteld op € 75 en b.) een voorziening voor de inrichting van thuiswerkplekken € 150, waarvan besteed € 42 (2021 € 26).

Voorzieningen	Jubilea	Loopbaantraject	Groot onderhoud	Overig	Totaal 2022	Totaal 2021
Stand per 1 januari	439	251	984	559	2.233	1.806
Bij: dotatie/vrijval	55	23	42	-442	-322	627
Af: onttrekking	-40	-26	-35	-117	-218	-200
Stand per 31 december	454	248	991	-	1.693	2.233

4.5.8 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

4.5.8.1 Schulden aan leveranciers

De schulden aan leveranciers zijn € 523 hoger dan in 2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de eind 2022, vooruit gefactureerde licenties, inzake aangekochte lineaire programma's 2023, door de NPO € 651 (2021: € 368).

4.5.8.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

4.5.8.3 Overige schulden

De overige schulden zijn € 577 hoger dan in 2021. De overige schulden bestaan voornamelijk uit schulden waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen € 1.854 (2021: € 1.303), nabetaling nettosalaris € 42 (2021: € 67) en verplichtingen inzake schadeloosstellingen € 109 (2021: € 57).

4.5.8.4 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn € 833 hoger dan in 2021. De overlopende passiva bestaan voornamelijk uit vooruitontvangen lidmaatschaps- en abonnementsgelden € 4.630 (2021: € 4.816), verplichtingen ten behoeve van het personeel € 1.900 (2021: € 1.990), en vooruit ontvangen inkomsten voor de EO-Jongerendag 2023 € 231 (2021: € 534), bijdragen podcast "Eerst Dit" € – (2021: € 149) en rekening courant NPO € 1.571 (€ 2021: € –).

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De EO heeft overeenkomsten gesloten met contractuele verplichtingen voor Media-aanbod van € 2.588 (2021: € 1.264). Van de totale verplichting is de looptijd voor € 448 maximaal een jaar (2021: € 250). De looptijd van de overige verplichtingen ad € 2.139 (2021: € 1.014) is maximaal 60 maanden. Verder heeft de EO per 31 december 2022 geen garanties afgegeven aan leveranciers.

Daarnaast heeft de EO ICT inhuur- en softwarelicentie-overeenkomsten gesloten met contractuele verplichtingen van € 566 (2021: € 457). Van de totale verplichting is de looptijd voor € 344 maximaal een jaar (2021: € 447), voor € 216 (2021: € 10) maximaal 60 maanden en voor € 6 (2021: € 0) langer dan 60 maanden.

De EO heeft overige inhuurovereenkomsten gesloten met contractuele verplichtingen van € 734 (2021: € 0). Van de totale verplichting is de looptijd voor € 147 maximaal een jaar (2021: € 0). De looptijd van de overige rechten ad € 587 (2021: € 0) is maximaal 60 maanden.

De EO heeft één bankgarantie afgegeven ten behoeve van de Cairo International Airport Customs, van € 10, dit was nodig voor de invoer van beeld- en geluidsmateriaal.

Ten behoeve van producties die in 2023 (of later) zullen worden uitgezonden, zijn reeds door subsidieverstrekkingen gedaan voor € 1.295 (2021: € 1.081). Van de totale toezegging is de looptijd voor € 198 maximaal een jaar (2021: € 132). De looptijd van de overige toezeggingen ad € 1.097 (2021: € 948) is maximaal 60 maanden.

De EO heeft verhuurovereenkomsten gesloten met contractuele rechten van € 124 (2021: € 137). Van de totale rechten is de looptijd voor € 59 maximaal een jaar (2021: € 51). De looptijd van de overige rechten ad € 65 (2021: € 85) is maximaal 60 maanden.

De EO heeft verklaringen van hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven voor uit rechtshandelingen van Nederlandse geconsolideerde deelnemingen (Productiehuis EO B.V.) voortvloeiende schulden; deze bedroegen € 722 (2021: € 647).

Transacties met verbonden partijen

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

4.6 Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening 2022 (X € 1.000)

Volgens categoriale indeling	Media- Aanbod	Neven- activiteiten	Verenigings- activiteiten	Organisatie- kosten	Totaal 2022	Totaal 2021
Baten						
1. Media-aanbod:						
-Vergoeding OCW	29.986	-	-	7.822	37.808	34.555
-Omroepbrede Middelen	4.568	-	-	27	4.595	4.586
Subtotaal baten media-aanbod	34.554	-	-	7.849	42.403	39.141
2. Programmagebonden eigen bijdragen	1.322	-	-	-	1.322	1.280
3. Opbrengst programmabladen	-	3.585	-	-	3.585	3.559
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	-	2.169	-	-	2.169	1.954
5. Opbrengst verenigingsactiviteiten	-	-	9.555	-	9.555	9.172
6. Barteringbaten	3	88	4	-	95	150
Som der bedrijfsopbrengsten	35.879	5.842	9.559	7.849	59.129	55.256
Lasten						
8. Lasten personeel in loondienst	17.533	1.463	1.779	4.896	25.671	25.554
9. Lasten personeel niet in loondienst	2.938	216	161	82	3.397	3.901
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	7.200	2.242	1.666	533	11.641	10.412
11. Afschrijvingen op materiële vaste activa	232	-	-	448	680	672
12. Rechten	982	1	16	3	1.002	885
13. Lasten buitenproducent	10.878	-	-	35	10.913	8.052
14. Barteringslasten	3	92	-	-	95	150
15. Overige lasten	1.667	167	306	3.498	5.638	4.873
17. Toerekening organisatiekosten	-	370	605	-975	-	-
Som der bedrijfslasten	41.433	4.551	4.533	8.520	59.037	54.499
Bedrijfsresultaat	-5.554	1.291	5.026	-671	92	757
18. Financieel resultaat	-	-	-37	-3	-40	-61
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-5.554	1.291	4.989	-674	52	696
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	1
19. Toerekening resultaat nevenactiviteiten en verenigingsactiviteiten aan verzorging media-aanbod	3.723	-765	-2.958	-	-	-
20. Over te dragen reserve voor media-aanbod	-	-	-	-	-	-
Exploitatieresultaat na overdracht en belastingen	-1.831	526	2.031	-674	52	697
FTE gemiddeld	228	13	28	63	332	336
FTE ultimo	240	15	26	53	334	331

Een nadere specificatie van de baten over 2022 is als volgt:

4.6.1 Media-aanbod

	2022	2021
Omroepbijdrage TV	25.630	26.076
Omroepbijdrage Radio	3.396	2.867
Omroepbijdrage Overig Media-aanbod	5.528	3.218
Omroepbijdrage organisatiekosten	7.849	6.980
Totaal	42.403	39.141

De toename van de Omroepbijdrage Radio wordt voornamelijk veroorzaakt door het nieuwe radioprogramma *Geld of je leven* € 414. De toename van de Omroepbijdrage Overige Media-aanbod wordt voornamelijk veroorzaakt door onze deelname in de online radiozender “FunX” € 903. De toename van de Omroepbijdrage Organisatiekosten wordt voornamelijk veroorzaakt door een extra bijdrage € 600 in 2022.

4.6.2 Programmagebonden eigen bijdragen

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale bijdrage x €1.000	Mediafonds	Overige derden	NPO-fonds
2Doc IDFA Primeur: Lessons for Luca	1	NPO-fonds	-	-	-	-2
2Doc: Four Journeys	1	NPO-fonds	-	-	-	140
2Doc: Here we move, here we groove	1	NPO-fonds	-	-	-	147
2Doc: Wieder Gut	1	Stichting Nationaal Fonds voor Vrede	21	-	21	-
Aankoop	1	NPO	40	-	40	-
BEAM Online Denkstof - 2022	1	PKN	12	-	12	-
DIT (Eerst Dit voor Tieners) 2022	1	IZB	20	-	20	-
De dag van het gebed 2022	1	PKN	14	-	14	-
De Theoloog des Vaderlands: Thomas Quartier	1	Omroep Gelderland	15	-	15	-
Dit is de Bijbel 2022 - Eerst Dit	1	IZB	25	-	25	-
Eerst Dit 2022	260	IZB	135	-	135	-
Eerst Dit Avondgebed	200	IZB	31	-	31	-
Eerst Dit Kids 2022	1	IZB	35	-	35	-
Mokum: Geschiedenis Joods Amsterdam Mokum	1	Gemeente Amsterdam, uit Joodse Erfpachttegoeden	74	-	74	-
Mokum: Geschiedenis Joods Amsterdam Mokum	1	Stichting Collectieve Maror-Gelden Nederland	22	-	22	-
Gospel Concert - Catherijne Convent	1	Catharijne Convent Utrecht	20	-	20	-
Het NSB-Kind Productie	1	NPO-fonds	-	-	-	173
Zorgmedewerker van het jaar	1	Stichting Leger des Heils Dienstverlening	17	-	17	-
Ken je Mij 2022	1	Stichting Wijdekerk	2	-	2	-
Moderne Profeten 2022 - Eerst Dit	1	IZB	15	-	15	-
Muzikale Tour van de Vrijheid	1	Omroep Gelderland	5	-	5	-
Nachtlicht	1	NPO-fonds	-	-	-	114
Nationale Nieuwjaarszegen	1	Vermeulen Brauckman Stichting	10	-	10	-
Nederland Zingt dag	1	Kaartverkoop	159	-	159	-
Nederland Zingt dag	1	Ben de Wild Productions	20	-	20	-
Nederland Zingt op Zondag - Kerstmorgen	1	PKN	15	-	15	-
Pasen - Als je gelooft in vrede	1	PKN	11	-	11	-
Podcast de Rampnacht ontwikkeling	1	NPO-fonds	-	-	-	46
Podcast Geheime Agent Liz - Ontwikkeling	1	NPO-fonds	-	-	-	33
Podcast Kerk en Ik - 2022	40	PC Kerk en IK	29	-	29	-

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale bijdrage x €1.000	Mediafonds	Overige derden	NPO-fonds
Podcast Scheppingsdrift 2022	1	Vermeulen Brauckmanstichting	15	-	15	-
Quotebende Research	1	NPO-fonds	-	-	-	9
Research: Kind van de Tijd	1	NPO-fonds	-	-	-	36
Slavernij Stories Kofi's Tori	1	NPO-fonds	-	-	-	204
Soep, sores en soelaas - 2022	20	Stichting Leger des Heils Dienstverlening	323	-	323	-
Stralend Kerstfeest	1	Stichting Leger des Heils Dienstverlening	150	-	150	-
Stralend Kerstfeest	1	Kaartverkoop	1	-	1	-
Thuiswitz	1	Mediafonds	36	36	-	-
Usitamani Research	1	NPO-fonds	-	-	-	10
Wedwinkel van Mostar Research	1	NPO-fonds	-	-	-	11
Wilde Ganzen	52	Wilde Ganzen	50	-	50	-
ZappDoc: Mensjesrechten: Mondig Zuid	4	NPO-fonds	-	-	-	152
Aansluiting exploitatierekening			1.322	36	1.286	1.073

De organisaties die hebben bijgedragen aan programma's van de EO zijn niet gelieerd aan de EO. Er zijn geen bijdragen vanuit commerciële sponsoring en CoBo Fonds ontvangen.

Een nadere specificatie van via buitenproducenten ontvangen bijdragen uit fondsen, overige bedragen e.d. (niet opgenomen in de exploitatierekening van de EO) is als volgt:

Specificatie bijdragen derden via buitenproducenten

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale Bijdrage x € 1.000	CoBO	Overige derden
2Doc: Beste meneer Bouterse	1	CoBO contingent	6	-	6
2Doc: Beste meneer Bouterse	1	CoBo extra	55	-	55
2Doc: Beste meneer Bouterse	1	Nederlands Filmfonds	46	-	46
2Doc: Beste meneer Bouterse	1	Stichting Democratie & Media	20	-	20
2Doc: Four Journeys	1	CNEX	20	-	20
2Doc: Four Journeys	1	CoBO	6	-	6
2Doc: Four Journeys	1	CoBo extra	58	-	58
2Doc: Four Journeys	1	Filmfonds	75	-	75
2Doc: Here we move, here we groove	1	Co-Producer Boeekamp & Kriegsheim (Du)	10	-	10
2Doc: Here we move, here we groove	1	Eigen bijdrage DOXY	9	-	9
2Doc: Here we move, here we groove	1	Filmfonds	96	-	96
2Doc: Here we move, here we groove	1	Griekenland pre-sale (ERT)	1	-	1
2Doc: Here we move, here we groove	1	Production Incentive Filmfonds	105	-	105
2Doc: Het nieuwe Soestdijk	1	CoBO	139	139	-
2Doc: Mel	1	Amsterdams Fonds voor de Kunst	17	-	17
2Doc: Mel	1	Bars Media Documentary Film Studio's investment	47	-	47
2Doc: Mel	1	Current Time TV Russia	4	-	4
2Doc: Mel	1	Eigen bijdrage Windmill	3	-	3
2Doc: Mel	1	Filmfonds	98	-	98
2Doc: Mel	1	NHK TV Japan	26	-	26
2Doc: Mel	1	Production Crew's deferrals	10	-	10
2Doc: Mel	1	Syndicado Sales Toronto	6	-	6
2Doc: Wieder Gut	1	CoBO contingent	25	25	-
2Doc: Wieder Gut	1	CoBo extra	15	15	-
2Doc: Wieder Gut	1	N.N.	3	-	3
2Doc: Wieder Gut	1	V-Fonds	17	-	17
De Piraten van Hiernaast	1	Abraham Tuschinski Fonds 2.1	550	-	550
De Piraten van Hiernaast	1	CoBO contingent & extra	225	225	-
De Piraten van Hiernaast	1	MG Distributeur Source Investments BV/DFW	400	-	400
De Piraten van Hiernaast	1	Nederlands Fonds voor de Film	998	-	998
En de naam is: Heeresma	1	Amsterdams Fonds voor de Kunst	20	-	20
En de naam is: Heeresma	1	Fonds21	15	-	15
En de naam is: Heeresma	1	Jaap Harten Fonds	20	-	20
God schittert door afwezigheid	1	CoBO contingent	44	44	-
God schittert door afwezigheid	1	CoBo extra	20	20	-
God schittert door afwezigheid	1	Fam. Fransman uit NS-herstelbetaling	8	-	8
God schittert door afwezigheid	1	Polak-Mainz Stichting	15	-	15
God schittert door afwezigheid	1	Prins Bernhard Cultuurfonds – NH	4	-	4

Titel Media-aanbod	Aantal afleveringen	Naam organisatie	Totale Bijdrage x € 1.000	CoBO	Overige derden
Nachtlicht	1	Amsterdams Fonds voor de Kunst	15	-	15
Nachtlicht	1	Filmfonds	33	-	33
Redders op Zee	6	KNRM	120	-	120
Totaal ontvangen bijdragen derden door buitenproducent			3.404	468	2.936

Er zijn geen bijdragen vanuit commerciële sponsoring, Mediafonds en NPO-fonds ontvangen.

De EO heeft in opzet de volledigheid van de opbrengsten uit rechtstreekse sponsoring aan buitenproducenten afgedwongen in productieovereenkomsten. Hierin zijn bepalingen opgenomen dat, indien buitenproducenten rechtstreeks aan sponsoring willen doen, dit vooraf aan de EO dient te worden overlegd. Vanuit de buitenproducenten heeft de EO geen meldingen ontvangen in 2022.

4.6.3. Opbrengst programmabladen

	2022	2021
Opbrengst abonnementsgelden	3.241	3.139
Opbrengst advertenties en overig	344	420
Totaal	3.585	3.559

De toename van de opbrengst abonnementsgelden wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoging van de abonnementsprijs. De lagere opbrengst advertenties komt voornamelijk doordat de advertentiemarkt onder druk staat.

4.6.4 Opbrengst overige nevenactiviteiten

	2022	2021
Opbrengst bladen	1.119	944
Opbrengst ledenproducten	83	112
Doorbelaste kosten St. EO Metterdaad	351	363
Diversen	616	535
Totaal	2.169	1.954

De toename van de opbrengst bladen wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoging van de abonnementsprijs van de Eva in de loop van 2021 en een externe bijdrage voor een Eva special € 105.

4.6.5 Opbrengst verenigingsactiviteiten

	2022	2021
Contributies	5.158	5.341
Giften en legaten	4.082	3.797
Overige opbrengsten ten bate van de vereniging	315	34
Totaal	9.555	9.172

De afname van de contributies wordt vooral veroorzaakt door lagere aantal leden. De hogere overige opbrengsten worden vooral veroorzaakt door inkomsten inzake de EO-Jongerendag € 191. Ook zijn er in 2022 weer evenementen geweest die eerder niet waren doorgegaan vanwege COVID-19.

4.6.6 Barteringbaten

	2022	2021
O.a. advertenties	95	150
Totaal	95	150

Voor specificatie zie de opstelling in paragraaf 4.6.21 onder barteringcontracten.

4.6.8 Lasten personeel in loondienst

De lasten personeel in loondienst bestaan onder andere uit lonen en salarissen €19.648 (2021: € 19.919), sociale lasten € 3.142 (2021: € 2.979) en pensioenpremie € 2.383 (2021: € 2.308).

Het aantal fte's per 31 december 2022 bedraagt 334 (2021: 331). Gemiddeld waren gedurende het gehele jaar 332 fte's (2021: 336) werkzaam. Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

WNT-verantwoording en bezoldiging bestuurders en leden van de raad van toezicht 2022

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Evangelische Omroep. Het voor de Evangelische Omroep toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 199 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Leidinggevende topfunctionarissen

	AJ. Lock	J. Kooij
Gegevens 2022, bedragen in €		
Functie(s)	Voorzitter raad van bestuur	Adjunct Directeur
Duur dienstverband	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Omvang dienstverband (in FTE)	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	180.534	165.189
Betaalbaar op termijn	18.260	17.951
Totale bezoldiging	198.794	183.140
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	199.000	199.000

	AJ. Lock	J. Kooij
Gegevens 2021, bedragen in €		
Functie(s)	Voorzitter raad van bestuur	Adjunct Directeur
Duur dienstverband	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Omvang dienstverband (in FTE)	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	183.099	158.520
Betaalbaar op termijn	17.102	16.787
Totale bezoldiging	200.201	175.307
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	193.000	193.000

De bezoldiging van de voorzitter raad van bestuur was in 2021 hoger dan de WNT-norm. Deze WNT-norm was in 2021 verlaagd (van € 201.000 naar € 193.000). De WNT kende een overgangsbepaling, waarvan de EO in 2021 gebruikmaakte.

Toeziethoudende topfunctionarissen – raad van toezicht

	W. Smouter	E.J. Ouweneel	Pl.W. Oudenaarden	S. Spoelstra	E.M. Sweet	W. Riemer
Gegevens 2022, bedragen in €						
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Beloning	5.860	3.729	3.729	3.659	3.729	3.659
Totale bezoldiging	5.860	3.729	3.729	3.659	3.729	3.659
Toepasselijk WNT-maximum	29.850	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900

	W. Smouter	E.J. Ouweneel	J.M. de Heer Verheij	Pl.W. Oudenaarden	J. Zandbergen	E.M. Sweet	J.E. van den Brink
Gegevens 2021, bedragen in €							
Functie(s)	Voorzitter	Vice-voorzitter	Secretaris	Lid	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec	1 jan - 30 sep
Beloning	5.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	2.625
Totale bezoldiging	5.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	2.625
Toepasselijk WNT-maximum	28.950	19.300	19.300	19.300	19.300	19.300	19.300

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Presentatoren

De presentatoren van de Evangelische Omroep zijn zowel ingezet voor omroep- als verenigingsactiviteiten. De beloningen van de presentatoren zijn lager dan de norm die geldt in het “Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep” (BPPO) zodat geen deel ten laste van de verenigingsgelden is gebracht.

4.6.9 Lasten personeel niet in loondienst

De lasten personeel niet in loondienst bestaan onder andere uit freelancers €3.287 (2021: € 3.695), uitzendkrachten € 36 (2021: € 95) en stagiaires € 72 (2021: € 107).

De lasten personeel niet in loondienst zijn onder andere afgenomen door minder inzet van musici € 189, in 2021 waren er vanwege Covid-19 stimuleringsmaatregelen voor musici. Ook waren er in 2021 grote producties met veel inhuur van freelancers: “Mari staat op” € 108 en “Containerdorp” € 109 en “God in Afrika” € 104.

4.6.10 Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)

De facilitaire lasten bestaan onder andere uit kosten voor vervaardigen van radio, online en tv-programma's en events € 8.872 (2021: € 7.451) en programmabladen € 2.115 (2021: € 2.032).

De toename van de facilitaire lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door onze deelname in de online radiozender “FunX” € 903, het weer plaatsvinden van de EO Jongerendag € 605 en Nederland Zingt dag € 581 en het vrijvallen van het grootste deel van de in 2021 gereserveerde boete Commissariaat voor de Media € 435 in 2022, zijnde € 360.

4.6.12 Rechten

De toename van de uitgaven voor rechten komt onder andere door de in 2022 uitgezonden serie *The Mating Game* € 202.

4.6.13 Lasten buitenproducent

Onafhankelijk product

Het bedrag dat in 2022 is besteed aan onafhankelijke producties zoals bepaald in artikel 2.115 t/m 2.121 van de Mediawet 2008 is € 12.331 (2021: € 9.078).

De opbouw is als volgt:

	Totaal 2022
Lasten onafhankelijke producenten	10.097
Lasten media-instelling	
Lasten personeel in loondienst	2.639
Lasten personeel niet in loondienst	235
Facilitaire lasten	182
Afschrijvingen	95
Rechten	179
Overige lasten	355
Toerekening organisatiekosten	-1.451
Totale lasten onafhankelijk product	12.331

Het aantal onafhankelijke producties dat met de opgegeven totale lasten tot stand is gekomen is 55 (2021: 54),

De toename van de lasten buitenproducent, komt vooral door grote eenmalige producties *Amazing Grace* € 1.000 en *Hoe gaat het bij jullie thuis?* € 851.

4.6.14 Barteringlasten

	2022	2021
O.a. advertenties	95	150
Totaal	95	150

Voor specificatie zie de opstelling in paragraaf 4.6.21 onder barteringcontracten.

4.6.17 Overige lasten

De overige lasten bestaan onder andere uit overige personeelskosten € 1.565 (2021: € 1.408), huisvestingskosten € 777 (2021: € 542), hard- en software kosten € 1.855 (2021: € 1.418) en uitbestede werk aan bedrijven € 1.030 (2021: € 1.279).

In de overige lasten zijn accountantskosten begrepen van € 120 (2021: €132). Deze kunnen verder als volgt worden gespecificeerd:

Accountantskosten	2022	2021
Onderzoek van de jaarrekening	106	96
Andere controle opdrachten	6	27
Adviesdiensten op fiscaal terrein	8	9
Totaal	120	132

4.6.18 Financieel resultaat

Financieel resultaat

	2022	2021
Rente baten	3	-
Rente lasten en soortgelijke kosten	-43	-61
Totaal	-40	-61

Over de banktegoeden betaalde de EO negatieve rente gedurende de eerste drie kwartalen.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting ad € – (2021: € -1) is gebaseerd op het resultaat in de jaarrekening van Productiehuis EO B.V. en is berekend op basis van het actuele belastingtarief. Voor de Vereniging Evangelische Omroep is over 2022 geen vennootschapsbelasting verschuldigd, omdat er sprake is van een compensabel verlies van € 28.553 ultimo 2021. Voor de Vereniging en Productiehuis EO B.V. kon geen fiscale eenheid worden verkregen.

4.6.21 Overige modellen

Toelichting op nevenactiviteiten per cluster*

	Cluster 1	Cluster 2	Cluster 3	Cluster 7	Totaal
Baten					
3. Opbrengst programmabladen	-	-	3.585	-	3.585
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	541	426	1.119	83	2.169
6. Barteringbaten	-	-	88	-	88
Som der bedrijfsopbrengsten	541	426	4.792	83	5.842
Lasten					
8. Lasten personeel in loondienst	24	305	1.130	4	1.463
9. Lasten personeel niet in loondienst	-	1	215	-	216
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	37	1	2.133	71	2.242
11. Afschrijvingen op materiële vaste activa	-	-	-	-	-
12. Rechten	-	-	1	-	1
13. Lasten buitenproducent	-	-	-	-	-
14. Barteringslasten	-	-	92	-	92
15. Overige lasten	1	43	123	-	167
17. Toerekening organisatiekosten	4	50	310	6	370
Som der bedrijfslasten	66	400	4.004	81	4.551
Bedrijfsresultaat	475	26	788	2	1.291
18. Financieel resultaat					
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	475	26	788	2	1.291
19. Toerekening resultaat nevenactiviteiten aan verzorging media-aanbod	-282	-15	-467	-1	-765
Exploitatieresultaat na overdracht en belastingen	193	11	321	1	526

*Voor de omschrijving van de clusters verwijzen wij naar de toelichting bij de clusters.

Cluster 1: De exploitatie van onverkort media-aanbod of publieke formats buiten de publieke media-opdracht

	2022	2021
Baten		
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	541	461
6. Barteringbaten	-	4
Som der bedrijfsopbrengsten	541	465
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	24	2
9. Lasten personeel niet in loondienst	-	3
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	37	4
15. Overige lasten	1	1
17. Toerekening organisatiekosten	4	-
Som der bedrijfslasten	66	10
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen Bijdrage	475	455

Cluster 2: Het verhuren van personeel of middelen, waaronder mede te verstaan het produceren van AV-materiaal voor derden

Baten	2022	2021
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	426	437
Som der bedrijfsopbrengsten	426	437
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	305	266
9. Lasten personeel niet in loondienst	1	-
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	1	-
15. Overige lasten	43	26
17. Toerekening organisatiekosten	50	38
Som der bedrijfslasten	400	330
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen Bijdrage	26	107

Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van bladen: Visie

Baten	2022	2021
3. Opbrengst programmabladen	3.585	3.559
6. Barteringbaten	55	119
Som der bedrijfsopbrengsten	3.640	3.678
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	731	711
9. Lasten personeel niet in loondienst	111	75
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	1.688	1.493
14. Barteringslasten	58	121
15. Overige lasten	66	1
17. Toerekening organisatiekosten	186	139
Som der bedrijfslasten	2.840	2.540
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen Bijdrage	800	1.138

Uit de opbrengst programmabladen (Visie) is € 1.136 overgeboekt naar verenigingsactiviteiten in verband met het in de abonnementsprijs opgenomen lidmaatschapsgeld. De kosten van ledenwerving zijn niet begrepen in de kosten van het programmablad, maar zijn net als vorig boekjaar rechtsreeks ten laste van verenigingsactiviteiten gebracht.

Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van bladen: Eva

Baten	2022	2021
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	1.112	944
6. Barteringbaten	33	27
Som der bedrijfsopbrengsten	1.145	971
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	385	390
9. Lasten personeel niet in loondienst	100	48
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	435	420
14. Barteringslasten	34	29
15. Overige lasten	57	10
17. Toerekening organisatiekosten	121	54
Som der bedrijfslasten	1.132	951
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen Bijdrage	13	20

Uit de opbrengst overige nevenactiviteiten (Eva) is € 207 overgeboekt naar verenigingsactiviteiten in verband met het in de abonnementsprijs opgenomen lidmaatschapsgeld. De kosten van ledenwerving zijn niet begrepen in de kosten van het programmabladd, maar zijn net als vorig boekjaar rechtsreeks ten laste van verenigingsactiviteiten gebracht.

Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van bladen: Chica Magazine

4.6.13 Cluster 3: Het op de markt (laten) brengen van bladen: Chica Magazine

Baten	2022	2021
4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	7	-
6. Barteringbaten	-	-
Som der bedrijfsopbrengsten	7	-
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	14	-
9. Lasten personeel niet in loondienst	4	-
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	10	-
12. Rechten	1	-
14. Barteringslasten	-	-
15. Overige lasten	-	-
17. Toerekening organisatiekosten	3	-
Som der bedrijfslasten	32	-
Exploitatieresultaat voor toerekening Eigen Bijdrage	-25	-

In 2022 is er begonnen met het uitbrengen van het blad Chica Magazine. Gezien de negatieve resultaten komt er geen vervolg.

Cluster 7: Het op de markt (laten) brengen van overige producten of diensten (overig)

4. Opbrengst overige nevenactiviteiten	83	112
Som der bedrijfsopbrengsten	83	112
Lasten		
8. Lasten personeel in loondienst	4	10
9. Lasten personeel niet in loondienst	-	-
10. Facilitaire lasten (exclusief afschrijvingen)	71	54
15. Overige lasten	-	-
17. Toerekening organisatiekosten	6	9
Som der bedrijfslasten	81	73
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	2	39

Lidmaatschappen en kosten van lidmaatschapswerving

Het aantal lidmaatschappen van de Evangelische Omroep bedroeg per 31 december 2022 277.714 tegen 298.998 per 31 december 2021. De kosten van lidmaatschapswerving bedroegen in 2022 € 197 (2021 € 82).

Barteringcontracten

Nr.	Participant barterovereenkomst	Aanvang	Einde	Prestatie aan de omroepinstelling	Prestatie door de omroep-instelling	Factuurbedrag
1	CHE	01-01-2022	31-12-2022	Onderzoek voor EO	Advertenties in Visie en Eva	4
2	St. Chris / Voorkom	01-01-2022	31-12-2022	Hulp bij beantwoorden vragen Chica	Advertenties in Visie	2
3	St. Chris / Voorkom	01-01-2022	31-12-2022	Hulp bij beantwoorden vragen op EO-Jongerendag	Advertenties in Eva en BEAM	6
4	Groot Nieuws Radio	01-01-2022	31-12-2022	Radiocommercials voor Visie en Eva	Advertenties in Visie en Eva	25
5	Katholiek Nieuwsblad	01-07-2022	31-12-2022	Advertentie in Katholiek Nieuwsblad	Advertentie in Eva	1
6	Katholiek Nieuwsblad	01-11-2022	31-12-2022	Advertentie in Katholiek Nieuwsblad	Advertentie in Visie	1
7	Mozaïek	01-08-2022	31-12-2022	Advertenties in Mozaïek Magazine	Beschikbaar stellen 6 afleveringen Verhalen uit de Schatkist	4
8	Nederlands Dagblad	03-06-2022	31-12-2022	Advertenties in Nederlands Dagblad	Beschikbaar stellen 174 stuks content Eerst dit	3
9	PKN	01-01-2022	31-12-2022	Eva katern in Petrus	Advertenties in Visie en Eva	30
10	Roularta Media	10-04-2022	31-12-2022	Advertentie in Plus Magazine	Bijsluiter bij Visie en Eva	10
11	De Vuurbaak/Neema	01-04-2022	31-12-2022	Beschikbaar stellen content voor Pasen-Pinksteren campagne	Advertenties in Visie en Eva	9
Totaal						95

Programmakosten per genre

Genre	Totaal 2022
1. Journalistiek	7.214
2. Sport	507
3. Cultuur	2.965
4. Amusement	153
5. Kennis en Educatie	6.081
6. Levensbeschouwing	9.817
7. Documentaire	1.985
8. Human Interest	9.141
9. Fictie	1.928
Overige Media-aanbod	1.642
Totaal	41.433

De rapportages van de programmakosten per genre zijn gespecificeerd op basis van de door de NPO op titelniveau toegekende classificaties. Voor zover de classificaties nog niet definitief vaststaan (TV Q4 2022, Radio 2022 en Online 2022) zijn de initiële classificaties gehanteerd die door de NPO zijn toegekend. De EO ziet geen aanleiding tegen deze initiële classificaties in beroep te gaan.

4.7 Enkelvoudige balans per 31 december 2022 (X € 1.000)

ACTIVA	2022	2021	PASSIVA	2022	2021
<u>Vaste activa</u>			<u>Eigen vermogen</u>		
Materiële vaste activa			Algemene reserve (2.1)	6.597	6.597
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.407	1.484	Reserve voor media-aanbod (2.2)	2.852	2.800
Inventaris en inrichting	88	37		9.449	9.397
Facilitaire apparatuur e.d.	805	1.031			
Hard- en software	228	244	<u>Voorzieningen</u>		
Vervoermiddelen	52	48	Voor jubilea	443	429
Technische installaties	806	834	Voor loopbaantraject	221	224
	3.386	3.678	Voor groot onderhoud	991	984
			Voor overig	-	559
Financiële vaste activa (1)				1.655	2.196
Deelnemingen	380	448			
Lening u/g	2.250	-	<u>Kortlopende schulden</u>		
	2.630	448	Schulden aan leveranciers	2.600	2.076
			Schulden aan deelnemingen	342	134
<u>Vlottende activa</u>			Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.320	341
Vorraden			Overige schulden	1.952	1.359
Onderhanden werk en gereed product m.b.t. media aanbod	10.054	4.930	Overlopende passiva	7.838	7.008
				14.052	10.918
<u>Vorderingen</u>					
Handelsdebiteuren	3.072	3.268			
Overige vorderingen	1.274	1.805			
Overlopende activa	3.859	3.747			
	8.205	8.820			
<u>Liquide middelen</u>	881	4.635			
Totaal	25.156	22.511	Totaal	25.156	22.511

4.8 Enkelvoudige exploitatierekening 2022 (X € 1.000)

	2022	2021
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen	-68	-20
Overig resultaat na belastingen	120	717
Resultaat na belastingen	52	697

4.9 Toelichting op de enkelvoudige balans 2022 (X € 1.000)

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2022 van de Evangelische Omroep. Ten aanzien van de enkelvoudige exploitatierekening van de vereniging EO is gebruikgemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2: 402 BW. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige exploitatierekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en exploitatierekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en exploitatierekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen.

4.9.1 Financiële vaste activa

	2022	2021
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	380	448
Totaal	380	448

Dit betreft de volgende deelneming:

Naam:	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal
Productiehuis EO B.V.	Hilversum	100%

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Productiehuis EO B.V.
Stand per 1 januari 2022	448
Kapitaalstorting	-
Aandeel in resultaat deelnemingen	-68
Stand per 31 december 2022	380

4.9.2 Eigen vermogen

4.9.2.1 Algemene reserve

De algemene reserve is sinds 1 januari 1993 bevroren op een niveau van € 6.597. De bevroering van de algemene reserve is gebaseerd op een wetswijziging die tot stand gekomen is na een onderzoek naar het eigen vermogen van de omroepen. Ten tijde van dat onderzoek had de EO nog de B-status. In dit onderzoek is een aantal normen voor een minimale omvang van het eigen vermogen geformuleerd. Op basis van deze normen is de algemene reserve niet toereikend gegeven de huidige omvang van de organisatie.

4.9.2.2 Reserve voor media-aanbod

Zendgemachtigden krijgen jaarlijks een bijdrage toegekend ter financiering van de kosten van hun omroepactiviteiten. De overschotten op deze subsidie mogen worden behouden om eventuele toekomstige tekorten mee te verrekenen. De Raad van Bestuur van de Publieke Omroep kan aan de reserve een maximum toekennen. Op basis van de Bindende Regeling Mediareserves d.d. 10 mei 2016 is deze door de Raad van Bestuur van de Publieke Omroep bepaald op € 4.000.

In onderstaand overzicht is het verloop van de Reserve voor media-aanbod weergegeven:

	2022	2021
Stand per 1 januari	2.800	2.103
Saldo van de exploitatierekening	52	697
Stand per 31 december	2.852	2.800

Statutaire bepaling resultaat

In de statuten van de vereniging staat in artikel F.10 lid 3 het volgende bepaald: “De directie stelt jaarlijks een jaarrekening op en een bestuursverslag vast. De jaarrekening bevat een staat van uitgaven en ontvangsten over het afgelopen jaar en een balans per 31 december van dat jaar. Het bestuursverslag bevat een verslag van de werkzaamheden van het afgelopen jaar, zowel voor wat betreft televisie, radio, verenigingsactiviteiten als de nadere activiteiten. De directie legt ter goedkeuring deze stukken, niet later dan in de maand juni, in een vergadering van de Raad van Toezicht voor.”

Omtrent de bestemming van het resultaat is niets opgenomen in de statuten van de vereniging. Hieromtrent zijn bepalingen opgenomen in de Mediawet 2008. In artikel 2.135 lid 1 is bepaald dat “tenzij bij of krachtens deze wet anders is bepaald, gebruiken NPO en de publieke media-instellingen al hun inkomsten voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht.” Voorts is in artikel 2.176 lid 1 opgenomen: “Gereserveerde gelden voor de verzorging van media-aanbod worden in het volgende kalenderjaar besteed aan de doelen waarvoor zij oorspronkelijk bestemd zijn.”

Bestemming van het resultaat

In overeenstemming met hetgeen is bepaald in de Mediawet hebben wij besloten het positieve resultaat ad € 52 toe te voegen aan de “Reserve voor media-aanbod”.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen Hoofdelijke aansprakelijkheid en garanties

De onderneming heeft verklaringen van hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven voor uit rechtshandelingen van Nederlandse geconsolideerde deelnemingen (Productiehuis EO B.V.) voortvloeiende schulden ten bedrage van € 722 (2021: € 647).

Fiscale eenheid

Er is een fiscale eenheid voor de omzetbelasting toegekend en gehanteerd voor de Vereniging Evangelische Omroep en Productiehuis EO B.V.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen

Dit betreft het aandeel van de Vereniging Evangelische Omroep in het resultaat van de 100% deelneming Productiehuis EO B.V., namelijk een verlies van € -68 (2021: € -20).

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening.

Hilversum, 30 maart 2023

raad van bestuur

Arjan Lock

raad van toezicht

Willem Smouter (voorzitter)

Elvira Sweet

Evert Jan Ouweneel

Pieter Oudenaarden

Sipke Spoelstra

Wilmie Riemer

Ruth Peetoom

- - - - -

4.9.5 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Vereniging tot Bevordering van de Evangelieverkondiging Via Radio en Televisie 'De Evangelische Omroep'.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022 van Vereniging tot Bevordering van de Evangelieverkondiging Via Radio en Televisie 'De Evangelische Omroep') te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022.
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de exploitatierekening over 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de vereniging zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de in het betreffende jaar geldende Controleprotocol WNT hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, waaronder het verslag van de raad van toezicht;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Controleprotocol Publieke media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen, NPO en Ster 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude en van het niet rechtmatig tot stand komen van baten, lasten en balansmutaties, die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.
- Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 30 maart 2023

KPMG Accountants N.V.